

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIğI
Personel Genel M¼d¼rl¼đ¼

2013 Unvan Değişikliği Sınavı

Sosyolog Ders Notu

Uyarı: Bu dok¼man çeşitli kaynaklardan faydalanılarak oluşturulmuş bir derlemedir. Hiçbir suretle ¼zg¼n bir kitap ¼zelliđi taşımamaktadır. Sadece ilgili konularda bilgi edinme amaçlı olarak kullanılması için bu dok¼man oluşturulmuştur. Kesinlikle başka çalışmalarda dipnot olarak g¼sterilemez.

GÖREV ALANLARI VE ATAMA YAPILACAK GÖREVİN NİTELİğİNE İLİŞKİN KONULAR

1. BÖLÜM

- BAKANLIK MERKEZ TEŞKİLATI VE GÖREVLERİ
- BAKANLIK TAŞRA TEŞKİLATININ GÖREVLERİ, ÇALIŞMA USUL VE ESASLARI
- MERKEZ VE TAŞRA TEŞKİLATI İMZA YETKİLERİ VE YETKİ DEVRİ

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞININ MERKEZ TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ

Görevler

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının görevi; bitkisel ve hayvansal üretim ile su ürünleri üretiminin geliştirilmesi, tarım sektörünün geliştirilmesine ve tarım politikalarının oluşturulmasına yönelik araştırmalar yapılması, gıda üretimi, güvenliği ve güvenilirliği, kırsal kalkınma, toprak, su kaynakları ve biyoçeşitliliğin korunması, verimli kullanılmasının sağlanması, çiftçinin örgütlenmesi ve bilinçlendirilmesi, tarımsal desteklemelerin etkin bir şekilde yönetilmesi, tarımsal piyasaların düzenlenmesi gibi ana faaliyet konularının gerçekleştirilmesine yönelik çalışmalar yapmak; gıda, tarım ve hayvancılığa yönelik genel politikaları belirlemek, uygulanmasını izlemek ve denetlemektir.

Bakanlık Teşkilatı

Teşkilat

Bakanlık, merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatından oluşur.

Bakanlığın en üst amiri olan Bakan, Bakanlık icraatından ve emri altındakilerin faaliyet ve işlemlerinden Başbakana karşı sorumlu olup aşağıdaki görev, yetki ve sorumluluklara sahiptir:

a) Bakanlığı, Anayasaya, kanunlara, hükümet programına ve Bakanlar Kurulunca belirlenen politika ve stratejilere uygun olarak yönetmek.

b) Bakanlığın görev alanına giren hususlarda politika ve stratejiler geliştirmek, bunlara uygun olarak yıllık amaç ve hedefler oluşturmak, performans ölçütleri belirlemek, Bakanlık bütçesini hazırlamak, gerekli kanunî ve idarî düzenleme çalışmalarını yapmak, belirlenen stratejiler, amaçlar ve performans ölçütleri doğrultusunda uygulamayı koordine etmek, izlemek ve değerlendirmek.

c) Bakanlık faaliyetlerini ve işlemlerini denetlemek, yönetim sistemlerini gözden geçirmek, teşkilat yapısı ve yönetim süreçlerinin etkililiğini gözetmek ve yönetimin geliştirilmesini sağlamak.

ç) Faaliyet alanına giren konularda diğer bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşları arasında işbirliği ve koordinasyonu sağlamak

Müsteşar, Bakandan sonra gelen en üst düzey kamu görevlisi olup Bakanlık hizmetlerini, Bakan adına ve onun emir ve yönlendirmesi doğrultusunda, mevzuat hükümlerine, Bakanlığın amaç ve politikalarına, stratejik planına uygun olarak düzenler ve yürütür. Bu amaçla, Bakanlık kuruluşlarına gereken emirleri verir, bunların uygulanmasını gözetir ve sağlar. Müsteşar, bu hizmetlerin yürütülmesinden Bakana karşı sorumludur.

Müsteşara yardımcı olmak üzere üç Müsteşar Yardımcısı görevlendirilebilir.

Hizmet Birimleri

Bakanlığın hizmet birimleri şunlardır:

- a) Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü.
- b) Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü.
- c) Hayvancılık Genel Müdürlüğü.
- ç) Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü.
- d) Tarım Reformu Genel Müdürlüğü.
- e) Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü.
- f) Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü.
- g) Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı.
- ğ) Strateji Geliştirme Başkanlığı.
- h) Hukuk Müşavirliği.
- ı) Personel Genel Müdürlüğü.
- i) Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı.
- j) Eğitim, Yayın ve Yayınlar Dairesi Başkanlığı.
- k) Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı.

l) Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği.

m) Özel Kalem Müdürlüğü.

Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü

Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü'nün görevleri şunlardır:

a) Güvenilir gıda ve yem arzını sağlamak, bu amaçla politikalar oluşturmak ve denetlemek.

b) Gıda, gıda katkı maddeleri ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemelerin üretim, işleme ve pazarlama ile ilgili süreçlerin her aşamasındaki izlenebilirliğine yönelik esasları belirlemek.

c) Gıda, gıda katkı maddeleri ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemeleri üreten işyerlerinin niteliklerini ve bunlara ilişkin izin ve kayıt esaslarını belirlemek, bunların izin ve kayıt işlemlerini yapmak, bu işyerlerini gıda siciline kaydetmek, üretim ve satış yerlerinin kontrol ve denetimlerini yapmak veya yaptırmak.

ç) Gıda, gıda katkı maddeleri ve yemler ile gıdayla temasta bulunan madde ve malzemelerin giriş ve çıkış gümrük kapılarını, ilgili kurumların görüşlerini alarak tespit ve ilan etmek; veteriner sınır kontrol noktalarını ve bunların çalışma esaslarını belirlemek.

d) Yem ve yem katkı maddelerinin tescili, satışı ve denetimi ile ilgili esasları belirlemek ve denetlemek.

e) Yem ve yem katkı maddelerinin üretimini ve satışını yapan işletmelerin onay verme esaslarını belirlemek ve onay verme işlemlerini yapmak.

f) Hayvan kimlik sistemini kurmak ve hayvan hareketlerini kontrol etmek.

g) Canlı hayvan, bitki, hayvansal ve bitkisel ürünler ile gıda ve yemin dış ticareti ile ilgili sağlık şartlarını belirlemek, sınır kontrol noktalarını ve bunların çalışma esaslarını belirlemek ve yürütmek.

ğ) Bitki, hayvan, gıda ve yem güvenirliliğini gözeterek tüketiciyi ve halk sağlığını korumak amacıyla tedbirler almak.

h) Hayvan refahını sağlamaya yönelik çalışmalar yapmak.

ı) Hayvan ve bitki sağlığı ile gıda ve yem konusunda faaliyet gösteren laboratuvarların belgelendirilmesine yönelik esasları belirlemek ve bunları denetlemek.

i) Hayvansal ürünlerin işlenmesi ve pazarlanmasına ilişkin kontrol ve takip işlemlerini yapmak ve buna ilişkin esasları belirlemek.

j) Hayvan hastalıkları ile mücadele ve hayvan sağlığı hizmetlerini yürütmek ve buna ilişkin esasları belirlemek.

k) Hayvan sağlığında kullanılan tedavi edici ve koruyucu maddeler ile bunların etken ve yardımcı maddelerinin imal, satış, taşıma ve muhafaza şartlarını tespit ve ilan etmek.

l) Hayvan sağlığı, teşhis ve tedavi hizmetleri ile ilgili faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlar ile hayvan satış, kesim ve eğitim yerleri ve barınaklara ilişkin esasları belirlemek.

m) Bitki sağlığını korumak, bitki hastalıkları ve zararlıları ile mücadele etmek ve buna ilişkin esasları belirlemek.

n) Bitki pasaport sistemini kurmak, bitki ve bitkisel ürün hareketlerini kontrol etmek, bitkisel korumada kullanılan ürünlerin norm ve özellikleri ile onay verilmesine ilişkin esasları belirlemek, onay verme ve kontrol işlemlerini yapmak.

o) Bitki ve hayvan sağlığı ile gıda ve yem güvenirliliğini sağlamak amacıyla risk yönetimi esaslarını belirlemek, risk değerlendirmesi yapmak ve risk iletişimini sağlamak.

ö) Hayvan ve bitki sağlığının korunması ile gıda ve yem kontrolünde görevlendirilecek personelin niteliklerini, çalışma usul ve esaslarını belirlemek.

p) Bu maddede belirtilen görevler ile ilgili yayım faaliyetlerinin koordinasyonunda yardımcı olmak.

r) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü

Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü'nün görevleri şunlardır:

a) Bitkisel ürünlerde üretimi, verimliliği ve çeşitliliği artırmak.

b) Bitkisel üretimde kullanılan girdilerin ve üretim teknolojilerinin kullanımının uygunluğunu ve standartlarını belirlemek ve denetlemek.

c) Bitkisel üretimi, tarım ve sanayi sektörü ile entegrasyonunu sağlayacak şekilde yönlendirmek.

ç) İnsan sağlığını ve ekolojik dengeyi gözeterek yeni üretim şekilleri belirlemek, bunları desteklemek, yaygınlaştırmak ve görev alanına giren faaliyetler sonucu ortaya çıkabilecek kirliliğin önlenmesine yönelik ilgili kurumlarla koordinasyonu sağlamak.

d) Çayır, mera, yaylaklar ve kışlakların ıslah ve muhafazasını sağlamak, korumak ve gerekli tedbirleri almak.

e) Bitkisel üretim ile ilgili bilgi sistemlerini kurmak ve kullanılmasını sağlamak.

f) Tarım havzalarının faaliyet ve işleyişi ile ilgili hizmetleri yürütmek.

g) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Hayvancılık Genel Müdürlüğü

Hayvancılık Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) Hayvancılığı geliştirmek, teşvik etmek ve teşvik esaslarını belirlemek.

b) Hayvansal üretim girdileri ile hayvancılık işletmelerinin niteliklerini ve bunlara ilişkin izin ve onay esaslarını belirlemek, izin ve her türlü onay işlemlerini yürütmek.

c) Yüksek vasıflı hayvan ırklarını yaygınlaştırmak.

ç) Hayvansal üretimin insan sağlığı ve ekolojik dengeyi koruyucu yöntemlerle yapılmasına ilişkin çalışmalar yapmak ve bunları denetlemek.

d) Hayvansal üretimin artırılmasına yönelik faaliyetlerde bulunmak.

e) Hayvansal üretim ve geliştirme projeleri ile ilgili çalışmalar yapmak.

f) Hayvan ıslah programları uygulamak ve uygulamak.

g) Damızlık hayvan ithalat ve ihracatında teknik kriterleri belirlemek ve yürütmek.

ğ) Hayvancılıkla ilgili bilgi sistemi oluşturmak.

h) Hayvansal ürünlerin pazarlanması ile ilgili çalışmalar yapmak.

ı) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü

Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) Denizlerde ve iç sularda sürdürülebilir balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği ile avcılığının esaslarını belirlemek ve bunları teşvik etmek.

b) Balıkçı barınakları ve balıkçılık altyapı tesisleri kurulması, işletilmesi ve denetlenmesine ilişkin usûl ve esasları belirlemek ve denetimini yapmak.

c) Balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarını korumak, koruma, üretim ve yetiştiricilik alanlarını belirlemek ve bu alanları zararlardan koruyacak tedbirleri almak.

ç) İthal ve ihraç edilecek balıkçılık ve su ürünleri ile girdilerine ilişkin esasları belirlemek.

d) Balıkçılık ve su ürünleri üretim kaynaklarının geliştirilmesi ve verimliliğin artırılması ile ilgili faaliyetlerde bulunmak, kontrol ve denetimleri yapmak ve yaptırmak.

e) Balıkçılık ve su ürünleri üretiminin ve verimliliğin artırılması için gerekli girdilerin tedarikine ilişkin tedbirleri almak.

f) Balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğine uygun istihlal sahalarına ilişkin esasları belirlemek, istihlal vasıtalarının asgari vasıf ve şartlarını, kiralama ve kullanılma esaslarını belirlemek.

g) Balıkçılık ve su ürünleri üretim, geliştirme ve araştırma projeleri ile ilgili çalışmalar yapmak.

ğ) Balıkçılık ve su ürünleri avcılığı ve yetiştiriciliği ile ilgili bilgi sistemi oluşturmak.

h) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) Rekabetçi bir tarım sektörünün oluşturulması, fiziki potansiyelin, çevre ve arazinin geliştirilmesi, kırsal alanlardaki yaşam kalitesinin ve ekonomik çeşitliliğin iyileştirilmesi, yerel kırsal kalkınma kapasitesinin oluşturulması için programlar hazırlamak, uygulamak ve izlemek.

b) Tarımsal ve kırsal kalkınma desteklerinin uygulanmasına ilişkin gerekli işlemleri yapmak, kontrol etmek ve ödemeler arasındaki uyumu sağlamak.

c) Üreticilerin bilgi düzeyini yükseltmek; kooperatif, birlik ve diğer üretici örgütlerinin kurulmasına izin vermek; kooperatif, birlik, oda, üretici örgütleri ve bunların iştiraklerini denetlemek, desteklemek; bunların eylem ve işlemlerinin hukuka uygun olarak sonuçlandırılması için gerekli tedbirleri almak.

ç) Toprak ve sulama suyu analiz laboratuvarlarının kuruluş esaslarını belirlemek; arazi, toprak, su kaynakları ile ilgili analizleri ve toprak, arazi ve su sınıflandırması yapmak.

d) Arazi edindirme işlemlerini yapmak, tarımsal arazilerin parçalanmasını önlemek, arazi düzenlemesi ve toplulaştırması yapmak ve yaptırmak.

e) Tarımsal mekanizasyon konusunda politika ve stratejileri tespit etmek, plan ve projeler hazırlamak ve uygulamaya aktarılmasını sağlamak, tarımsal mekanizasyon düzeyinin yükseltilmesi için gerekli çalışmaları yapmak.

f) Çiftlik muhasebe veri ağını kurmak ve işletmek.

g) Tarımsal verileri toplamak ve istatistikleri oluşturmak.

h) Entegre idare ve kontrol sistemi dâhil olmak üzere, görev alanına giren konularda bilgi sistemleri kurmak, işletmek ve güncel tutmak.

ı) Tarımsal sulamada verimliliği arttırmak, uygun sulama tekniklerinin kullanılmasını sağlamak, uygun sulama tesislerini yaptırmak, toprak kaynaklarını korumak ve tarla içi geliştirme hizmetlerini yürütmek.

i) Küresel iklim değişiklikleri, tarımsal çevre, kuraklık, çölleşme, diğer tarımsal afetler ve tarım sigortası ile ilgili hizmetleri yürütmek, tabii afetlerden zarar gören çiftçilere özel mevzuatında yer alan esaslar çerçevesinde yardım yapmak.

j) El sanatlarını geliştirmek.

k) Tarımsal ürünlerin pazarlanması ile ilgili çalışmalar yapmak.

l) Avrupa Birliği kaynakları ve diğer uluslararası kaynaklarla yürütülen kırsal kalkınma programlarına ilişkin koordinasyonu sağlamak.

m) 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile verilen görevleri yapmak.

n) 5648 sayılı Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun uyarınca kurulan İzleme Komitesinin sekretarya işlemlerini yürütmek.

o) Tarım sektörüne ve kırsal kesimlere verilecek desteklere ilişkin çalışmalar yapmak, teklifte bulunmak ve 5488 sayılı Tarım Kanunu uyarınca kurulan Tarımsal Destekleme ve Yönlendirme Kurulunun sekretarya hizmetlerini yürütmek.

ö) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü'nün görevleri şunlardır:

a) Ulusal kalkınma planları doğrultusunda tarımsal araştırma ve geliştirme stratejilerini ve önceliklerini belirlemek, projeler hazırlamak, hazırlatmak, uygulamak ve uygulatmak.

b) Çeşit ve ırk geliştirmek, tescil ettirmek ve bunların nüve materyallerini üretmek.

c) Yerli gen kaynaklarını korumak ve geliştirmek, gen kaynaklarına erişim ve bunların yararının paylaşımını sağlamak; yetkilendirme, izleme ve denetleme çalışmalarını yapmak.

ç) Tarımsal ürün piyasalarındaki ulusal ve uluslararası gelişmeleri izlemek, Bakanlığın görev alanına giren konularda araştırmalar yapmak ve yaptırmak.

d) Toprak ve su kaynaklarının geliştirilmesi ve rasyonel kullanımı amacıyla araştırmalar yapmak.

e) Bakanlığa bağlı araştırma kuruluşlarının araştırma hedeflerini belirlemek ve bu kuruluşları denetlemek.

f) Hayvan ve bitki hastalıklarında kullanılan aşı, serum, biyolojik ve kimyasal maddeler ile koruma ilaçları hakkında ve bunların bileşimine giren etkili ve yardımcı maddeler konusunda araştırmalar yapmak.

g) Denizlerde ve iç sularda su ürünlerine ilişkin bilimsel araştırmalar yapmak ve yapılmasını desteklemek.

ğ) Gıda, yem ve mekanizasyon konusunda araştırmalar yapmak.

h) Ulusal ve uluslararası alanda araştırma-geliştirme faaliyetleri yürütmek ve bu kapsamdaki projeleri desteklemek.

ı) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü

Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü'nün görevleri şunlardır:

a) Bakanlığın Avrupa Birliği ile ilişkilerini yürütmek ve Avrupa Birliğine uyum çalışmalarında koordinasyonu sağlamak.

b) Bakanlığın yabancı ülkeler ve uluslararası kuruluşlar ile ilişkilerini yürütmek ve bu konuda koordinasyonu sağlamak.

c) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı Bakanın emri veya onayı üzerine Bakan adına aşağıdaki görevleri yapar:

a) Bakanlık teşkilatının her türlü faaliyet ve işlemlerinin teftiş, inceleme ve soruşturma işlerini yürütmek.

b) Bakanlığın amaçlarını daha iyi gerçekleştirmek, mevzuata, plan ve programa uygun çalışmasını temin etmek üzere gerekli teklifleri hazırlamak ve Bakana sunmak.

c) Özel kanunlarla ve Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığının çalışma usul ve esasları ile müfettiş yardımcılığına alınma, bunların yetiştirilmeleri ve diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.

Strateji Geliştirme Başkanlığı

Strateji Geliştirme Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanunun 15 inci maddesi ve diğer mevzuatla strateji geliştirme ve malî hizmetler birimlerine verilen görevleri yapmak.

b) Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Hukuk Müşavirliği

Hukuk Müşavirliğinin görevleri şunlardır:

a) Bakanlığın taraf olduğu adli ve idari davalarda, tahkim yargılamasında ve icra işlemlerinde Bakanlığı temsil etmek, dava ve icra işlemlerini takip etmek, anlaşmazlıkları önleyici hukukî tedbirleri zamanında almak.

b) Bakanlık hizmetleriyle ilgili olarak diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından hazırlanan mevzuat taslaklarını, Bakanlık birimleri tarafından düzenlenecek her türlü sözleşme ve şartname taslaklarını, Bakanlık ile üçüncü kişiler arasında çıkan her türlü uyuşmazlığa ilişkin işleri ve Bakanlık birimlerince sorulacak diğer işleri inceleyip hukukî mütalaasını bildirmek.

c) Bakanlıkça hizmet satın alma yoluyla temsil ettirilecek dava ve icra takiplerini izlemek, koordine etmek ve denetlemek.

ç) Bakanlığın amaçlarını daha iyi gerçekleştirmek, mevzuata, plan ve programa uygun çalışmalarını temin etmek amacıyla gerekli hukukî teklifleri hazırlayıp Bakana sunmak.

d) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Yukarıda belirtilen her türlü dava ve takip işleri ile diğer görevler, Bakanlığın Hukuk Müşavirleri ile Avukatları aracılığıyla yerine getirilir. Gerekli hâllerde dava ve takip işleri Hazine Avukatları aracılığıyla veya ihtiyaç duyulması hâlinde Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22 nci maddesinde öngörülen doğrudan

temin usûlü ile avukatlar veya avukatlık ortaklıkları ile yapılacak avukatlık sözleşmeleri yoluyla yürütülür.

Davalarda temsil yetkisi bulunan Hukuk Müşavirleri ve Avukatların bir listesi Bakanlıkça ilgili Cumhuriyet başsavcılığı ve bölge idare mahkemesi başkanlıklarına verilir. Bu listelerin birer nüshası, Cumhuriyet başsavcılığı tarafından adli yargı çevresinde, bölge idare mahkemesi başkanlığınca idarî yargı çevresinde bulunan mahkemelere gönderilir. Yüksek mahkemeler ve bölge adliye mahkemesindeki duruşmalarda temsil yetkisini kullanacakların isimleri ilgili mahkemelerin başsavcılıklarına veya başkanlıklarına bildirilir. Listede isimleri yer alan hukuk müşavirleri ve avukatlar, baroya kayıt ve vekâletname ibrazı gerekmeksizin temsil yetkilerini kullanırlar. Temsil yetkisi sona erenlerin isimleri anılan mercilere derhal bildirilir.

Bakanlık lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle hükme bağlanarak karşı taraftan tahsil edilen vekâlet ücretlerinin Hukuk Müşavirleri ve Avukatlara dağıtımı hakkında, 1389 sayılı Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat ve Saireye Verilecek Ücreti Vekâlet Hakkında Kanun hükümleri kıyas yoluyla uygulanır.

Personel Genel Müdürlüğü

Personel Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) Bakanlığın insan gücü politikası ve planlaması ile insan kaynakları sisteminin geliştirilmesi ve performans ölçütlerinin oluşturulması konusunda çalışmalar yapmak ve tekliflerde bulunmak.

b) Bakanlık personelinin atama, nakil, terfi, emeklilik ve benzeri özlük işlemlerini yürütmek.

c) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı

Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) 5018 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde, kiralama ve satın alma işlerini yürütmek, temizlik, güvenlik, aydınlatma, ısınma, onarım, taşıma ve benzeri hizmetleri yapmak veya yaptırmak.

b) Bakanlığın taşınır ve taşınmazlarına ilişkin işlemleri ilgili mevzuat çerçevesinde yürütmek.

c) Bakanlığın genel evrak ve arşiv faaliyetlerini düzenlemek ve yürütmek.

ç) Bakanlık sivil savunma ve seferberlik hizmetlerini planlamak ve yürütmek.

d) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Eğitim, Yayım ve Yayınlar Dairesi Başkanlığı

Eğitim, Yayım ve Yayınlar Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Bakanlığın görev alanına giren konularda görsel, işitsel ve yazılı dokümanların basım ve yayımını yapmak veya yaptırmak.

b) Eğitim amacıyla Bakanlığın görev alanıyla ilgili her türlü bilgi ve belgeyi toplamak, değerlendirmek, yayımlamak, film, slayt, fotoğraf ve benzeri belgeleri hazırlamak veya hazırlatmak, bu konulara ilişkin arşiv, dokümantasyon ve kütüphane hizmetlerini yürütmek.

c) Bakanlığın görev alanına giren konularda her türlü eğitim faaliyetini yapmak veya yaptırmak.

ç) Bakanlığın görev alanına giren alanlarda yapılacak yayınlar hakkında ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile özel kuruluşlarla işbirliği yapmak.

d) Çiftçi eğitimi, tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerini yürütmek.

e) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı

Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Bakanlık projelerinin Bakanlık bilişim altyapısına uygun olarak tasarlanmasını ve uygulanmasını sağlamak, teknolojik gelişmeleri takip etmek, bilgi güvenliği ve güvenilirliği konusunun gerektirdiği önlemleri almak, politikaları ve ilkeleri belirlemek, kamu bilişim standartlarına uygun çözümler üretmek.

- b) Bakanlığın bilgi işlem hizmetlerini yürütmek.
- c) Bakanlığın internet sayfaları, elektronik imza ve elektronik belge uygulamaları ile ilgili teknik çalışmaları yapmak.
- ç) Bakanlık hizmetleriyle ilgili bilgileri toplamak ve ilgili birimlerle işbirliği içinde veri tabanları oluşturmak.
- d) Bakanlığın mevcut bilişim altyapısının kurulumu, bakımı, ikmali, geliştirilmesi ve güncellenmesi ile ilgili işleri yürütmek, haberleşme güvenliğini sağlamak ve bu konularda görev üstlenen personelin bilgi teknolojilerindeki gelişmelere paralel olarak düzenli şekilde hizmet içi eğitim almalarını sağlamak.
- e) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliğinin görevleri şunlardır:

- a) Bakanlığın basın ve halkla ilişkilerle ilgili faaliyetlerini planlamak ve bu faaliyetlerin belirlenecek usûl ve esaslara göre yürütülmesini sağlamak.
- b) 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununa göre yapılacak bilgi edinme başvurularını etkin, süratli ve doğru bir şekilde sonuçlandırmak üzere gerekli tedbirleri almak.
- c) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Özel Kalem Müdürlüğü

Özel Kalem Müdürlüğü'nün görevleri şunlardır:

- a) Bakanın çalışma programını düzenlemek.
- b) Bakanın resmî ve özel yazışmalarını, protokol ve tören işlerini düzenlemek ve yürütmek.
- c) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Bakanlık Müşavirleri

Bakanlıkta önem ve öncelik taşıyan konularda Bakana yardımcı olmak üzere otuz Bakanlık Müşaviri atanabilir.

Bakanlık Müşavirleri, Bakanın uygun göreceği merkez veya taşra teşkilatına ait birimlerde çalıştırılabilir.

Taşra ve Yurt Dışı Teşkilatı

Taşra teşkilatı

Bakanlık, ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde taşra teşkilatı kurmaya yetkilidir.

Yurt dışı teşkilatı

Bakanlık, 189 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname esaslarına uygun olarak yurt dışı teşkilatı kurmaya yetkilidir.

Yüksek Komiserler Kurulu ve çalışma grupları

Bakanlığın sürekli kurulu, Yüksek Komiserler Kuruludur.

Bakanlık, görev alanına giren konularla ilgili olarak çalışmalarda bulunmak üzere diğer bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, özel sektör temsilcileri ve konu ile ilgili uzmanların katılımıyla geçici çalışma grupları oluşturabilir.

Sorumluluk, Koordinasyon ve Yetkiler

Yöneticilerin sorumlulukları

Bakanlığın her kademedeki yöneticileri, görevlerini mevzuata, stratejik plan ve programlara, performans ölçütlerine ve hizmet kalite standartlarına uygun olarak yürütmekten üst kademelere karşı sorumludur.

Yetki devri

Bakan, Müsteşar ve her kademedeki Bakanlık yöneticileri sınırlarını açıkça belirtmek ve yazılı olmak kaydıyla, yetkilerinden bir kısmını alt kademelere devredebilir. Yetki devri, uygun araçlarla ilgililere duyurulur.

Koordinasyon ve işbirliği

Bakanlık, hizmet ve görevleriyle ilgili konularda, diğer bakanlıkların ve kamu kurum ve kuruluşlarının uyacakları esasları mevzuata uygun olarak belirlemekle, kaynak israfını önleyecek ve koordinasyonu sağlayacak tedbirleri almakla görevli ve yetkilidir.

Bakanlık, diğer bakanlıkların hizmet alanına giren konulara ilişkin faaliyetlerinde, ilgili bakanlıklara danışmak ve gerekli işbirliği ve koordinasyonu sağlamaktan sorumludur.

Bakanlık, kamu otoritesince yapılması zorunlu olan görevlerinin dışındaki bazı görevlerini, kendi denetim ve gözetiminde olmak üzere ilgili meslek ve sivil toplum örgütleriyle işbirliği içinde yürütebilir.

Düzenleme yetkisi

Bakanlık; görev, yetki ve sorumluluk alanına giren ve önceden kanunla düzenlenmiş konularda idarî düzenlemeler yapabilir.

Personele İlişkin Hükümler

Atama

2451 sayılı Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlarda Atama Usulüne İlişkin Kanunun eki cetvellerde sayılanlar dışında kalan memurların atamaları Bakan tarafından yapılır. Bakan bu yetkisini alt kademelere devredebilir.

Kadrolar

Kadroların tespiti, ihdası, kullanımı ve iptali ile kadrolara ilişkin diğer hususlar, 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre düzenlenir.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Uzmanı

Bakanlıkta Gıda, Tarım ve Hayvancılık Uzmanları ve Uzman Yardımcıları istihdam edilir. Uzman Yardımcılığına atanabilmek için 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde sayılan genel şartlara ek olarak aşağıdaki şartlar aranır:

a) En az dört yıllık lisans eğitimi veren hukuk, siyasal bilgiler, iktisat, işletme, iktisadî ve idarî bilimler, veterinerlik, ziraat, gıda mühendisliği, su ürünleri, balıkçılık teknolojisi fakülte ve bölümleri ile hizmet birimlerinin görev alanına giren ve yönetmelikle belirlenen yükseköğretim kurumlarından veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurt içindeki veya yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmak,

b) Yapılacak yarışma sınavında başarılı olmak gerekir.

Uzman Yardımcılığına atananlar, en az üç yıl fiilen çalışmak ve istihdam edildikleri birimlerce belirlenecek konularda hazırlayacakları uzmanlık tezinin oluşturulacak tez jürisi tarafından kabul edilmesi kaydıyla, yapılacak yeterlik sınavına girmeye hak kazanırlar. Süresi içinde tezlerini sunmayan veya tezleri kabul edilmeyenlere tezlerini sunmaları veya yeni bir tez hazırlamaları için altı ayı aşmamak üzere ilâve süre verilir. Yeterlik sınavında başarılı olanların Gıda, Tarım ve Hayvancılık Uzmanı kadrolarına atanabilmeleri, Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından asgarî (C) düzeyinde veya dil yeterliği bakımından buna denkliği kabul edilen ve uluslararası geçerliliği bulunan başka bir belgeye yeterlik sınavından itibaren en geç iki yıl içinde sahip olma şartına bağlıdır. Sınavda başarılı olamayanlar veya sınava girmeye hak kazandığı hâlde geçerli mazereti olmaksızın sınav hakkını kullanmayanlara, bir yıl içinde ikinci kez sınav hakkı verilir. Verilen ilave süre içinde tezlerini sunmayan veya ikinci defa hazırladıkları tezleri de kabul edilmeyenler, ikinci sınavda da başarı gösteremeyen veya sınav hakkını kullanmayanlar ile süresi içinde yabancı dil yeterliliği şartını yerine getirmeyenler Uzman Yardımcısı unvanını kaybeder ve Bakanlıkta durumlarına uygun başka kadrolara atanırlar.

Uzman Yardımcılarının mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri, yarışma sınavı, tez hazırlama ve yeterlik sınavı ile diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI TAŞRA TEŞKİLATININ GÖREVLERİ, ÇALIŞMA USUL VE ESASLARI

İl Müdürlüğü Teşkilatı

(1) Bakanlık il müdürlüğü, il müdürü yönetiminde ve aşağıdaki şube müdürlüklerinden oluşur.

- a) Gıda ve Yem şube müdürlüğü
- b) Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı şube müdürlüğü
- c) Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri şube müdürlüğü
- c) Tarımsal Altyapı ve Arazi Değerlendirme şube müdürlüğü
- d) Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme şube müdürlüğü
- e) Koordinasyon ve Tarımsal Veriler şube müdürlüğü
- f) İdari ve Mali İşler şube müdürlüğü

(2) Avukatlar, doğrudan il müdürüne bağlı olarak hukuk hizmetleri ile ilgili görevleri yürütür.

(3) İhtiyaçların özelliğine göre ve gerek duyulması halinde, il müdürlüğüne veya şube müdürlüğüne bağlı hizmet birimleri oluşturulabilir. Bu birimlerin oluşturulması görev ve yetkileri Bakan Onayı ile belirlenir.

Bakanlık merkez teşkilatına bağlı kuruluşlar

Taşra teşkilatında bulunan araştırma, eğitim, üretim, işletme vb birimlerin bağlantısı Bakan Onayı ile belirlenir.

Bakanlık İl Müdürlüğünün Görevleri

- (1) Bakanlık il müdürlüğünün görevleri şunlardır:
- a) İlin tarımsal envanterini çıkarmak ve ilin tarım üretim potansiyelini mevcut teknolojiye göre belirlemek,
 - b) Her türlü il yayım programlarını hazırlamak ve yayınların kendi elemanlarına, tüketicilere ve çiftçilere ulaştırılmasını sağlamak,
 - c) Çevreye duyarlı doğal kaynakların korunması ve sürdürülebilirlikle ilgili yeni teknolojileri ve bilgileri çiftçilere ulaştırabilmek, ilin tarımsal yayım programını hazırlamak programın gerçekleşebilmesi için üretici, üretici örgütleri, üniversite, özel sektör ile işbirliği yapmak,
 - ç) Araştırma kuruluşları ile doğrudan merkeze bağlı olan benzeri kuruluşlarla işbirliği halinde uygulamaya donuk deneme ve demonstrasyonlar programlamak ve yürütmek,
 - d) İilde çiftçilerin karşılaştığı problemleri araştırma enstitülerine iletmek, çözümlerin çiftçilere iletilmesini sağlamak, ilde görev yapan personelin hizmet içi eğitimlerini koordine etmek,
 - e) Tarım ürünlerinin islenip, değerlendirilmesine, pazarlamasına ve bunun için gerekli tesislerin kurdurulmasına yardımcı olacak çalışmaları yapmak, bu konuda üreticileri ve müteşebbisleri yönlendirmek,

- f) İlin tarım ürünlerini ekiliş, verim ve üretimlerini tahmin çalışmaları yapmak, tarımla ilgili her türlü istatistik bilgilerinin zamanında toplanmasını sağlamak,
- g) Hayvan ve bitki sağlığı ile gıda ve yem konusunda il düzeyinde risk kriterlerini ve yönetimi esaslarını belirleyerek değerlendirme yapmak ve gerekli iletişimi sağlamak,
- ğ) İldeki hayvanların refahının sağlanması ile salgın ve paraziter hastalıklardan korunmasını sağlamak, bulaşıcı hastalıkların yurt çapında yayılmasını önlemek amacıyla il çapında plan, program ve projeler hazırlamak, gerek bunları, gerekse Bakanlık tarafından belirlenenleri, ilde uygulamak, izlemek, denetlemek,
- h) İl dahilinde çözümlenemeyen hastalık, teşhis ve tedavi problemlerini ilgili araştırma merkezlerine ve Bakanlığa intikal ettirmek, araştırma ve teşhis sonuçlarına göre gerekli tedbirleri almak,
- ı) Suni tohumlama hizmetlerini yürütmek ve soy kütüğü sisteminin yurt çapında yaygınlaştırılması için il bazında gerekli çalışmaları yapmak,
- i) Bakanlığa bağlı hayvan sağlığı ile ilgili hastane, klinik v.b. merkezleri yönetmek; özel sektörde kurulacak bu çeşit tesislere Bakanlıkça belirlenecek esaslara göre izin vermek ve kurulmuş olanları denetlemek,
- j) Hayvan sağlığı ile ilgili madde ve malzemelerin üretim, satış, ihracat, ithalat, taşıma, muhafazası ile ilgili kayıtları tutmak, Bakanlıkça belirlenmiş esaslarla ve yetkiyle sınırlı olarak faaliyetleri ile ilgili izin vermek, izlemek, kontrol etmek ve denetlemek
- k) özel sektörde kurulacak suni tohumlama istasyonları ve damızlık yetiştirme işletmelerine Bakanlıkça belirlenecek esaslara göre izin vermek ve denetlemek,
- l) İl dahilinde uygulanan entegre ve münferit tarım ve kırsal kalkınma projelerinin gerektirdiği hizmetleri yapmak, yeni yapılacak projelerin gerektirdiği on etüt ve envanter çalışmalarını yürütmek,
- m) Projeye dayalı olarak kurulacak işletmelere ait kredi taleplerini inceleyerek uygun olanların gerekli proje ve çiftlik geliştirme projelerini hazırlamak,
- n) İl dahilindeki bitki ve hayvan sağlığı ile ilgili iç ve dış karantina hizmetlerini mevzuatı doğrultusunda yürütmek, resmi ve özel mezbaha ve kombinaları sağlık yönünden denetlemek, ildeki damızlık boğa, koç, teke ve aygırların sağlık kontrollerini yapmak, uygun olmayanları enemek,
- o) İl dahilinde bitkilere zarar veren zararlı hastalık ve organizmaların tespitini yapmak ve koruma programlarını hazırlamak, onaylanmış programların uygulanmasını sağlamak,
- ö) İl dahilinde faaliyette bulunan bitki koruma ürünleri, zirai mücadele alet makineleri, tohum ve gübre bayileri ile ilaçlama yapan özel ve tüzel kişilerin kontrolünü yapmak, gıda ve yem stokları, gıda ve yem konularını ilgilendiren etüt ve envanterleri hazırlamak, ruhsatlı yem fabrikalarını asgari teknik ve sağlık şartları bakımından denetlemek, gıda ve yem sanayileri ürünlerinin belirlenmiş esaslara uygunluğunu denetlemek, ihracat ve ithalatında Bakanlık ile ilgili işlemlerinin il düzeyindekilerini yürütmek,
- p) Bitki, hayvan, gıda ve yem güvenirliliğini gözeterek tüketiciyi ve halk sağlığını koruma amacıyla il düzeyinde tedbirler almak, Bakanlıkça belirlenen tedbirlerin ilde

uygulanmasını sağlamak, izlemek, değerlendirmek, konusunda faaliyet gösteren laboratuvarları mevzuatı çerçevesinde belgelendirilmek, kaydını almak, izlemek, yetkili oldukları hususlarda denetlemek,

r) Su ürünlerinin ve su ürünleri kaynaklarının sürdürülebilirlik temelinde isletilmesi ve geliştirilmesini sağlamak, buna yönelik koruma önlemlerini gerçekleştirmek, avcılık ve yetiştiriciliğe, su ürünlerinin islenmesi ve pazarlanmasına, balıkçı barınakları ve balıkçılık ve su ürünleri alt yapılarının geliştirilmesi ve isletilmesine, su ürünleri ile ilgili her türlü bilgi ve belge toplanmasına ve bu bilgilere yönelik kayıt sisteminin geliştirilmesine ilişkin düzenlemeleri uygulamak, getirilen düzenlemeler kapsamında izleme, kontrol ve denetim ile cezai müeyyideleri gerçekleştirmek, su ürünleri ile ilgili inceleme ve değerlendirmeler yapmak ve her türlü teşvik ve koruma tedbirlerinin alınmasını, üretim alanlarının kiralanması ve isletilmesini ve buralarda verimliliğin artırılmasını sağlamak, su kaynaklarının kirletilmesini önleyecek ve su ürünlerini zarardan koruyacak tedbirleri almak ve aldirmek, balıkçılık ve su ürünleri ilgili ihracat, ithalat işlemlerini mevzuatı çerçevesinde yürütmek.

s) Mera tespit tahdit, ıslah ve tahsis ile mera dışına çıkarılma ve bu gibi yerler ile ilin içerisinde bulunduğu tarım havzasına dair faaliyetlerde mevzuatı doğrultusunda işlemler yürütmek, tarım arazisinde ekili, dikili alanlarının ve bunların ürünlerinin taşınır ve taşınmaz çiftçi mallarının korunmasını ve tabii afetlerden zarar gören çiftçilere özel mevzuatına göre yardım yapılmasını sağlamak için ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak ve çalışmalara yardımcı olmak,

s) Projeler çerçevesinde köylerde istihdam imkanlarını artırmak amacıyla el sanatlarının geliştirilmesini, yayılmasını ve tanıtılmasını sağlayıcı ve mamullerinin pazarlanmasını kolaylaştırıcı tedbirler almak,

t) çiftçilerin kooperatif veya birlik şeklinde teşkilatlanmasını ve kooperatifçiliği teşvik etmek, bu amaçla etüt ve projeler hazırlamak, kooperatiflerin ve birliklerin kurulması için teknik ve yetkisi dahilinde mali yardımda bulunmak ve denetlemek,

u) Örnek çiftçi yetiştirmek gayesi ile çiftçi kadınlar ile çiftçi çocukları ve gençleri için eğitim programları ve projeleri uygulamak,

ü) Gıda, gıda katkı maddeleri ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemeler konusunda faaliyette bulunan yerlerin gerekli kayıtları yapmak, izinleri vermek, üretim işleme ve satış yerlerini mevzuatı çerçevesinde denetlemek, bu malzemelerin ihracat ve ithalatında Bakanlık ile ilgili işlemlerinin il düzeyindekilerini yürütmek,

v) Tohumluk üretimlerinin beyanname kabulü, tarla kontrollerini yapmak ve numune olarak ilgili kuruluşlarına göndermek,

y) Tohumluk piyasasında yetkilendirme ile ilgili faaliyetleri yürütmek,

y) Tohumluk üretici ve bayilerinin kontrolünü yapmak,

z) Tohumluk, sus bitkileri, doğal çiçek soğanları ve kesme çiçek ile ilgili ithalat ve ihracat işlemlerini yürütmek,

aa) Bakanlıkça yürütülen iç ve dış kaynaklı entegre ve münferit bitkisel üretim, hayvancılık ve su ürünleri üretim, değerlendirme, pazarlama ve kırsal kalkınma

projelerinin ili ile ilgili kısımları uygulamak, uygulatmak, hibelerin zamanında ve amacına uygun olarak kullanılmasını takip ve kontrol etmek,

bb) Küresel iklim değişiklikleri, tarımsal çevre, kuraklık, çölleşme ile ilgili çalışmalar il düzeyinde olanları yürütmek, diğer afetler ve tarım sigortası ile ilgili olarak 14/6/2005 tarihli ve 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu çerçevesindeki uygulamaların yaygınlaştırılmasına yönelik eğitim, yayım ve tanıtım ve mevzuatla verilen diğer çalışmaları yapmak,

cc) Hayvan ıslahı faaliyetlerini ve bu faaliyetlerin veri tabanı çalışmalarını yürütmek, Bakanlıkça düzenlenen suni tohumlama kurslarına ilişkin koordinasyonu sağlamak, suni tohumlama yapma izni vermek, sperma ve embriyo üretim merkezleri ve laboratuvarlarının kontrol ve denetimlerini yapmak,

çç) Büyükbaş ve küçükbaş damızlık yetiştiriciliği yapılan işletmelerin teknik yönden kontrolünü yapmak,

dd) Hayvancılık projeleriyle ilgili personel eğitimi ve bütçe ihtiyaçlarını tespit etmek ve ilin hayvancılık konusunda üretim potansiyelini belirlemek, mevzuatı doğrultusunda projeler yapmak, yürütmek, İlde hayvansal üretimin insan sağlığı ve ekolojik dengeyi koruyucu yöntemlerle yapılmasına ilişkin çalışmalar yapıp bunları denetlemek.

ee) Projeye dayalı olarak kurulmak istenen hayvancılık işletmelerine ilişkin teknik yardım taleplerini değerlendirmek,

ff) İl dahilinde faaliyette bulunan her türlü gübre ve toprak düzenleyicilerin üretim yerleri, gübre bayileri ile bu bayilerin depolarını ve buralardaki piyasaya arz edilmiş ürünleri belirlenmiş esaslara göre uygunluğunu denetlemek,

gg) Bakanlığın il müdürlüklerine yetki devri yaptığı gübreler için ithalat uygunluk belgelerini düzenlemek,

hh) İlde ilk defa faaliyete gecen gübre fabrikaları ile gübre üretim yerleri için lisans başvurularında, bu fabrika ve üretim yerlerinin mevzuata uygunluğunu denetlemek, uygunluk raporunu Bakanlığa göndermek,

ıı) İlde bitkisel, hayvansal ve su ürünleri üretimi ile ilgili bilgi sistemlerinin kurulması ve kullanılmasını sağlamak,

ii) Kayıt sistemleri veri girişleri ve kayıt sistemlerine dayalı destekleme uygulamalarını yapmak,

jj) Tarımsal üretimi arttırmak, geliştirmek, kolaylaştırmak, kalitesini arttırmak ve maliyeti düşürmekle ilgili is ve işlemleri usulünce yürütmek, çiftlik muhasebe veri ağının il ile ilgili kısımlarını mevzuatı çerçevesinde gerçekleştirmek,

kk) Üreticilerce toprak analiz sonuçlarına dayalı gübre kullanımını sağlamak için eğitim çalışmaları yapmak,

ll) İlde bulunan toprak-bitki –sulama suyu analiz laboratuvarlarının yetkilendirilmesi ve faaliyetleri ile ilgili olarak Bakanlıkça istenen hususları yerine getirmek.

mm) Alternatif üretim tekniklerine yönelik üretici, üretici örgütleri, müteşebbis ve tüketicilere eğitim ve yayım hizmetlerinde bulunmak, denetim faaliyetlerini yürütmek, alternatif tarımsal üretim tekniklerine yönelik Bakanlıkça verilecek görevleri yapmak.

- nn) Sulamaya acılan alanlarda tarım tekniklerini çiftçilere öğretmek ve yaymak,
- oo) İlin, tohum, fidan, fide, gübre, ilaç, ası, serum, zirai alet ve makine, damızlık hayvan, yumurta, civciv, balık yavrusu ve yumurtası, ipek böceği tohumu, ana arı, kovan, sperma zirai kredi gibi girdi ihtiyaçlarını ilçelerden gelen bilgiler ışığında tespit etmek, bunların tedarik ve dağıtımını için T.C. Ziraat Bankası, Tarım Kredi Kooperatifleri, Tarım satış Kooperatifleri, tarımsal amaçlı kooperatifler, döner sermaye, bütçe imkanları ve varsa fon gibi kaynaklardan yararlanmak üzere tedbirler almak,
- öö) Tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerini düzenleyen, 8/9/2006 tarih ve 26283 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Tarımsal Yayım ve danışmanlık Hizmetlerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmelik kapsamındaki is ve işlemleri yapmak, uygulamaları yaygınlaştırmak için eğitim, yayım ve tanıtım çalışmaları yapmak.
- pp) İlde kurulu bulunan döner sermaye işletmesi ile ilgili is ve işlemleri mevzuatına uygun olarak yürütmek,
- rr) Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile arazi edindirme, tarım arazilerinin parçalanmasını önlemek, arazi düzenlemesi ve toplulaştırması, sulama verimliliğini arttırmak için uygun sulama tekniklerinin kullanılması ve tesislerinin yapılması, toprak kaynaklarını korumak, tarla içi geliştirme hizmetlerini yürütmek, 3083 sayılı Kanun çerçevesinde ve Bakanlıkça verilen yetki ve görevler dahilinde gerekli faaliyetleri yapmak,
- ss) İlde bulunan Bakanlık kuruluşları arasında merkezden istenen verilerin toplanarak merkez kuruluşlarına bildirilmesi ve Bakanlıkça verilen talimat çerçevesinde koordinasyonu sağlamak,
- ss) Bakanlıkça önceden tespit edilen ilke ve esaslar çerçevesinde hazırlanan il yıllık yatırım ve bütçe tekliflerinin planlanmasını, uygulamasını ve değerlendirmesini yapmak,
- tt) İlde, Bakanlığın orta ve uzun vadeli strateji politikaları çerçevesinde çalışmalarını yürütmek.
- uu) Mevzuatla verilen diğer görevler ile Bakanlık ve Vali tarafından verilecek benzeri görevleri yapmak.

Bakanlık İl Müdürlüğü Hizmet Birimlerinin Görevleri

Gıda ve Yem şube müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- a) Gıda ve yem güvenilirliğini gözeterek tüketiciyi ve halk sağlığını koruyucu tedbirleri Bakanlığın belirlediği esasları il düzeyinde yürütmek,
- b) Gıda, gıda katkı maddeleri ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemelerin üretim, işleme ve satış-pazarlama ile ilgili izin ve kayıtlarını yapmak, üretim, satış yeri ve toplu tüketim yerlerinin izleme, kontrol ve denetimlerini yapmak,
- c) Gıda, gıda katkı maddeleri ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemelerin ihracat ve ithalatında Bakanlık ile ilgili işlemlerinin il düzeyindekilerini yürütmek,
- ç) Kombina ve mezbahalarda görev yapan akredite veteriner hekimlerin kaydını yapmak ve bunları konuyla ilgili mevzuatta belirlenmiş görevleri yönüyle denetlemek,
- d) Organik tarım ve iyi tarım uygulamalarına göre üretilen ürünlerin gıda güvenliği yönüyle denetimlerini yapmak,

- e) Bakanlıkça verilen görev çerçevesinde gıda kalıntı izlemeleri yanında bireysel şikayet veya alo gıda ihbar hattına gelen şikayetlerle ilgili gerekli inceleme ve denetleme işlemlerini yürütmek,
- f) Gıda ve beslenmeyle ilişkili olarak gerek bakanlıktan gelen, gerekse il düzeyinde belirlenmiş projelerle ilgili çalışmalar yürütmek,
- g) Konusunda faaliyet gösteren laboratuvarları mevzuatı çerçevesinde belgelendirilmek, kaydını almak, izlemek, yetkili oldukları hususlarda denetlemek,
- ğ) Yem ve yem katkı maddelerinin üretim, işleme ve satış, ihracat, ithalat ile ilgili olarak gerekli kontrolleri ve işlemleri yapmak, denetlemelerini gerçekleştirmek,
- h) Diğer mevzuat ve il müdürü tarafından verilecek benzeri görevler yapmak.

Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı şube müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- a) İlin bitkisel üretim potansiyeline uygun geliştirme projeleri hazırlamak ve/veya hazırlatmak,
- b) Bakanlığın politika, stratejik plan ve programlarına dayalı il için üretimi uygun ve çiftçilere kazanç sağlayıcı, bitkisel üretim desenlerini belirlemek,
- c) İldeki bitkisel üretimi, Bakanlığın belirlediği esaslar dahilinde ve tarım ve sanayi entegrasyonunu sağlayacak şekilde yönlendirmek,
- ç) Bakanlığın belirlediği esaslar doğrultusunda ildeki bitkisel ürünlerde üretimi, verimliliği ve çeşitliliği artırıcı çalışmalar yapmak,
- d) Urun kaybını ve ekolojik sisteme zarar verici faaliyetleri önleyici işlemleri mevzuatı çerçevesinde yürütmek,
- e) Bakanlığın insan sağlığını ve ekolojik dengeyi gözeterek belirlediği ve esaslarını ortaya koyduğu yeni üretim şekillerinin ilde uygulanması yönünde çalışmalarda bulunmak,
- f) Alternatif üretim tekniklerine yönelik üretici, üretici örgütleri, müteşebbis ve tüketicilere eğitim ve yayım hizmetlerinde bulunmak, denetim faaliyetlerini yürütmek alternatif tarımsal üretim tekniklerine yönelik Bakanlıkça verilecek görevleri yapmak,
- g) İlin içerisinde olduğu tarım havzası mevzuatı ve gerekliliği çerçevesinde faaliyet göstermek,
- ğ) İlde sertifikalı tohum ve fide-fidan üretimi ve kullanılmasını sağlayıcı faaliyette bulunmak,
- h) Tohumluk üretimlerinin beyanname kabulü, tarla kontrollerini yapmak ve numune olarak ilgili kuruluşlara göndermek,
- ı) Tohumluk piyasasında yetkilendirme ile ilgili faaliyetleri yürütmek,
- i) Tohumluk üretici, isleyici, yetiştirici ve bayilerinin izin, kayıt ve kontrolünü yapmak,
- j) Tohumluk, sus bitkileri, doğal çiçek soğanları ve kesme çiçek vb üretim materyalinin ilgili ithalat ve ihracat işlemlerini yürütmek.
- k) Mera tespit, tahdit, ıslah ve tahsis ile mera dışına çıkarılma ve bu gibi yerler ile ilin içerisinde bulunduğu tarım havzasına dair faaliyetlerde mevzuatı doğrultusunda işlemler yürütmek.

- l) İl dahilinde faaliyette bulunan her türlü gübre ve toprak düzenleyicilerinin üretim yerleri, gübre bayileri ile bu bayilerin depolarını ve buralardaki piyasaya arz edilmiş ürünleri belirlenmiş esaslara göre uygunluğunu denetlemek,
- m) Bakanlığın il müdürlüklerine yetki devri yaptığı gübreler için ithalat uygunluk belgelerini düzenlemek,
- n) İlde ilk defa faaliyete gecen gübre fabrikaları ile gübre üretim yerleri için lisans başvurularında, bu fabrika ve üretim yerlerinin mevzuata uygunluğunu denetlemek, uygunluk raporunu Bakanlığa göndermek,
- o) Üreticilerce toprak analiz sonuçlarına dayalı gübre kullanımını sağlamak için eğitim çalışmaları yapmak,
- o) İlde bulunan toprak-bitki analiz laboratuvarlarının yetkilendirilmesi ve faaliyetleri ile ilgili olarak Bakanlıkça istenen hususları yerine getirmek,
- p) İl dahilinde çözümlenemeyen hastalık, teşhis ve tedavi problemlerini ilgili araştırma merkezlerine ve Bakanlığa intikal ettirmek, araştırma ve teşhis sonuçlarına göre gerekli tedbirleri almak,
- r) İl dahilinde bitkilere zarar veren hastalık, zararlı ve yabancı otları tespit etmek ve mücadele programlarını hazırlayarak onaylanmış programların uygulanmasını sağlamak.
- s) Bakanlıkça belirlenmiş esaslarla ildeki bitki sağlığını korumak, bitki hastalık ve zararlıları ile erken uyarı tahmin vb yöntemlerle ve entegre/ biyolojik mücadele gibi en az kimyasal kullanımını sağlayıcı modern metot ve usullerle mücadele etmek, bu işlerle ilgili gerekli eğitim ve altyapının hazırlanmasını sağlamak,
- s) Tarımsal işletmelerde kullanılan kimyasalların kaydına ilişkin kayıtları kontrol etmek, izlemek ve denetlemek,
- t) Bitki pasaport sistemi ile bitki ve bitkisel ürün hareketlerini ilde kontrol etmek,
- u) İl dahilindeki bitki sağlığı ile ilgili iç ve dış karantina hizmetlerini yürütmek,
- ü) Zirai ilaç satışı, zirai mücadele alet ve makineleri imalat, toptancılığı ve bayiliği gibi hususlarda gerekli kontrol işlemi yapılarak faaliyetlerine Bakanlıkça belirlenmiş esaslar çerçevesinde kaydını yapmak, izin vermek, denetimlerini gerçekleştirmek.
- v) Konusunda faaliyet gösteren laboratuvarları belgelendirmek, yetkili oldukları hususlarda denetlemek.
- y) Konusu ile ilgili il yayım programlarını hazırlamak, faydalı bilgiler, broşür, el kitabı, demonstrasyonlar, gösteri ve benzeri yollarla kendi elemanlarına ve çiftçilere tüketicilere ulaştırmak ve tarım teknolojilerine ait yeni bilgilere çiftçilere yayım yoluyla iletme,
- z) Örnek çiftçi yetiştirmek gayesi ile çiftçi çocukları, kadınlar ve gençleri için eğitim programları ve projeleri uygulamak,
- aa) Kayıt sistemleri veri girişleri ve kayıt sistemlerine dayalı destekleme uygulamalarını yapmak.
- bb) Diğer mevzuat ve il müdürü tarafından verilecek benzeri görevler yapmak,

Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube müdürlüğünün görevleri Şunlardır:

- a) Hayvan sağlığı ve hayvan refahının korunmasının yanı sıra, güvenilir gıda temini ve hayvan ve ürünlerinden insanlara ve hayvanlara gecen hastalıkların önlenerek halk sağlığının korunması amacıyla, il çapında hazırlanan plan, program ve projeleri uygulamak, hayvan hastalık ve zararlılarına karşı koruyucu hizmetleri yürütmek, tedavilerini yapmak, kontrol etmek, denetlemek,
- b) Bakanlıkça belirlenmiş esaslarla ve yetkiyle sınırlı olarak hayvanların tanımlamak, tescil etmek, kayıt altına almak, ildeki hayvan hareketlerini kontrol etmek
- c) Yurtiçi ve yurtdişi hayvan ve hayvansal ürünlerin hareketlerinin kontrolü ile canlı hayvan ve hayvansal ürünlerin ithalat ve ihracatlarında Bakanlık ile ilgili işlemleri yürütmek,
- c) Bakanlıkça belirlenmiş esaslar doğrultusunda hayvan hastalıkları ve zararlıları ile mücadele etmek, koruyucu ve tedavi edici hayvan sağlığı hizmetlerini yürütmek, hayvan refahını sağlayıcı çalışmalarda bulunmak, hayvan sağlığı ile ilgili karantina hizmetlerini yürütmek,
- d) Hayvan sağlığı, teşhis ve tedavi edici ve koruyucu maddeler ile bunların etken ve yardımcı maddelerinin üretim, satış, ihracat, ithalat, tasıma, muhafazası ile ilgili kayıtları tutmak, Bakanlıkça belirlenmiş esaslarla ve yetkiyle sınırlı olarak faaliyetleri ile ilgili izin vermek, izlemek, kontrol etmek ve denetlemek,
- e) İl dahilinde özömlenemeyen hastalık, teşhis ve tedavi problemlerini ilgili araştırma merkezlerine ve Bakanlıkça intikal ettirmek, araştırma ve teşhis sonuçlarına göre gerekli tedbirleri almak,
- f) Hayvan sağlığı, teşhis, tedavi ve koruyucu hizmetler alanında faaliyet gösteren, kişi, kurum ve kuruluşlar ile hayvan-hayvansal ürün, üretim, satış, kesim ve eğitim, araştırma yerleri ve barınakların durumları ve faaliyetlerinin kaydını tutmak, Bakanlıkça belirlenmiş esaslarla ve yetkiyle sınırlı olarak, faaliyetleri ile ilgili izin vermek, izlemek, kontrol etmek ve denetlemek,
- g) İldeki damızlık hayvanların sağlık kontrollerini yapmak,
- ę) Konusunda faaliyet gösteren laboratuvarların belgelendirilmesi, yetkili oldukları hususlarda denetlemek.
- h) Hayvan ıslahı faaliyetlerini ve bu faaliyetlerin veri tabanı çalışmalarını yürütmek, Bakanlıkça düzenlenen suni tohumlama kurslarına ilişkin koordinasyonu sağlamak, suni tohumlama yapma izni vermek, sperma ve embriyo üretim merkezleri ve laboratuvarlarının kontrol ve denetimlerini yapmak,
- ı) Bakanlıkın belirlediği hayvan ıslah programını ilde uygulamak, izlemek.
- i) Büyükbaş ve küçükbaş damızlık yetiştiriciliği yapılan işletmelerin, teknik yönden kontrolünü yapmak,
- j) Bakanlıkın belirlediği çerçevede, İlde hayvansal üretimin insan sağlığı ve ekolojik dengeyi koruyucu yöntemlerle yapılmasına ilişkin çalışmalar gerçekleştirmek, bunları denetlemek,

- k) İlde hayvansal üretimin arttırılmasına ve pazarlanmasına yönelik faaliyetlerde bulunmak,
- l) Hayvancılık projeleri ile ilgili personel eğitimi ve bütçe ihtiyaçlarını tespit etmek ve ilin hayvancılık konusunda üretim potansiyelini belirlemek,
- m) Projeye dayalı olarak kurulmak istenen hayvancılık işletmelerine ilişkin teknik yardım taleplerini değerlendirmek,
- n) Kurulmak istenen hayvancılık tesislerinin izin ve tescil işlemlerini yapmak, izlemek ve denetlemek,
- o) Hayvancılık ve su ürünleri üretim potansiyeline uygun geliştirme projeleri hazırlamak ve/veya hazırlatmak,
- ö) Su ürünlerinin ve su ürünleri kaynaklarının sürdürülebilirlik temelinde işletilmesi ve geliştirilmesini sağlamak, buna yönelik koruma önlemlerini gerçekleştirmek, avcılık ve yetiştiriciliğe, su ürünlerinin islenmesi ve pazarlanmasına, balıkçı barınakları ile balıkçılık ve su ürünleri alt yapılarının geliştirilmesi ve işletilmesine, su ürünleri ile ilgili her türlü bilgi ve belge toplanmasına ve bu bilgilere yönelik kayıt sisteminin geliştirilmesine ilişkin düzenlemeleri uygulamak, getirilen düzenlemeler kapsamında izleme, kontrol ve denetim ile cezai müeyyideleri gerçekleştirmek,
- p) balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarını koruma, üretim ve yetiştiricilik alanlarını belirleyerek, bu alanlarda koruyucu tedbirleri almak,
- r) Su ürünleri ile ilgili inceleme, değerlendirme çalışmaları yapmak, Bakanlığın belirlediği esaslar dahilinde ve yetkisi ölçüsünde ilde her türlü teşvik ve koruma tedbirlerinin alınmasını, balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğine uygun üretim alanları ve balıkçı barınaklarına ilişkin esasları, üretim araçlarının asgari vasıf ve şartlarını kiralanma ve kullanılma esaslarını üretim alanlarının kiralanmasını ve işletilmesini ve buralarda verimliliğin artırılmasını sağlamak su kaynaklarının kirletilmesini önleyecek ve su ürünlerini korumaya yönelik tedbirler almak,
- s) Su ürünlerinin yetiştiriciliği kapsamında ithalat ve ihracat işlemlerini Bakanlık faaliyetleri çerçevesinde gerçekleştirmek,
- s) Su ürünleri üretim, isleme ve satış yerlerinin ruhsatlandırmak, denetlenmek,
- t) Amatör ve ticari balıkçılık ile ilgili düzenlemeleri, gerekli işlem ve denetlemeleri yapmak,
- u) Akarsu ve kuru dere yataklarından kum, çakıl ve benzeri maddelerin alınması ve işletilmesi faaliyetlerine ilişkin su ürünlerini korumak adına çevresel etki değerlendirme çalışmalarını yürütmek,
- u) Kalıntı - nitrat izleme çalışmaları; alıcı ortam su kirliliği çalışmaları, atık su kirliliği denetimi işlemleri gibi koruyucu ve sürdürülebilir su üretimini sağlayıcı işlemler yapmak,
- v) Konusu ile ilgili il yayım programlarını hazırlamak, faydalı bilgiler, broşür, el kitabı, demonstrasyonlar, gösteri ve benzeri yollarla kendi elemanlarına ve çiftçilere, tüketicilere ulaştırmak ve tarım teknolojilerine ait yeni bilgileri çiftçilere yayım yoluyla iletmek,
- y) Örnek çiftçi yetiştirmek gayesi ile çiftçi çocukları, kadınlar ve gençleri için eğitim

programları ve projeleri uygulamak,

z) Kayıt sistemleri veri girişleri ve kayıt sistemlerine dayalı destekleme uygulamalarını yapmak,

aa) Diğer mevzuat ve il müdürü tarafından verilecek benzeri görevler yapmak.

Tarımsal Altyapı ve Arazi Değerlendirme şube müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- a) Arazi ve toprak etüdü, sınıflama ve haritalama işlerini yapmak, yaptırmak,
- b) Toprak ve arazi veri tabanına ilişkin çalışmaları yapmak,
- c) Toprak ve sulama suyu ile ilgili analizleri yapmak ve yaptırmak,
- ç) Arazi kullanım planlarını yapmak, yaptırmak,
- d) Çalışma konuları ile ilgili ihale ve kesin hesap işlemlerini yapmak,
- e) Tarımsal üretim potansiyeli yüksek ovaların belirlenmesi işlemlerini yapmak, yaptırmak,
- f) Tarımsal amaçlı arazi kullanım planlarını hazırlamak, hazırlatmak
- g) Toprak ve sulama suyu analiz laboratuvarlarının kuruluş izinleri ile ilgili işlemleri yürütmek,
- ğ) Toprak ve arazilerin korunması, geliştirilmesi ve verimli kullanılması ile ilgili çalışmalar yapmak, uygulanmasını sağlamak, izlemek ve değerlendirmek, toprak, su, biyolojik çeşitlilik gibi doğal kaynakların doğal olaylar veya arazi kullanımından kaynaklanan bozulmalarını önlemek için gerekli tedbirleri almak,
- h) Tarım dışı arazi kullanım taleplerini değerlendirmek,
- ı) Hazine arazisinin kamu kuruluşlarına tahsis işlemlerini yapmak,
- i) Tarım alanlarının korunması ve amacına uygun kullanımını sağlamak için gerekli tedbirleri almak, aldırarak ve zorunlu hallerde amacı dışında kullanımına izin vermek,
- j) Dağıtılmayan hazine arazilerinin değerlendirilmesini sağlamak,
- k) Diğer kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği yaparak, arazi değerlendirmesine esas nüfus, iklim, toprak, bitki, hidroloji, jeoloji ve diğer arazi bilgilerini temin etmek,
- l) Tarım arazilerinin korunması ve geliştirilmesine yönelik uygulanmış veya planlanan projelerin tarımsal üretime etkileri yönünden incelenmesi ve değerlendirilmesi için ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak, yatırım önceliklerinin belirlenmesine yardımcı olmak
- m) Tarım arazilerinin bölünmesini engellemek amacı ile gerekli çalışmaları yapmak,
- n) Tarım arazilerinin tevhide, ifraz ve vasıf değişikliği gibi taleplerini değerlendirmek,
- o) Toprak koruma kurullarının sekretarya hizmetlerini yürütmek, çalışmalarda bulunmak ve katılım sağlamak,
- ö) Arazi toplulaştırma ve tarla içi geliştirme hizmetleri ile ilgili etüt, proje ve uygulama işlemlerini yapmak, yaptırmak
- p) 5403 sayılı Kanun kapsamında yapılan özel arazi toplulaştırma taleplerini değerlendirmek, kontrol etmek,
- r) Arazi derecelendirme işlemlerini yapmak, yaptırmak,
- s) Yeter gelirli işletme büyüklüğünü hesaplamak, sürdürülebilir işletme ölçeğini belirleyerek arazi edindirme işlemlerini yürütmek,
- s) Arazi dağıtım ve kiralama çalışmalarını yapmak, yaptırmak, arazi satış izni, ipotek

- ve temlik işlemlerini yürütmek,
- t) Kamulaştırma işlemlerini yürütmek,
- u) Kırsal alan düzenlemesi, geliştirilmesi ve altyapı çalışmalarını yapmak, yaptırmak,
- ü) İdari bağıllık işlemlerini (koy altı yerleşim birimlerinin birleştirilerek yeni koy oluşturulması, bağımsız koy oluşturulması) yürütmek,
- v) Sulama projelerinin etüt, proje ve uygulamalarını yapmak, yaptırmak,
- y) Mevcut sulama şebekelerinde sulama sonuçlarını bitkisel üretim, sulama ve toprak koruma açısından izlemek değerlendirmek ve iyileştirici tedbirler almak,
- z) Çalışma konuları ile ilgili ihale ve kesin hesap işlemlerini yapmak,
- aa) Tarımsal sulamada verimliliği artırmak, uygun sulama tekniklerinin kullanımını sağlamak,
- bb) Sulama alanlarında su tasarrufu sağlayacak modern sulama sistemlerin yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar yapmak, projeler yapmak, yaptırmak ve desteklemek,
- cc) Sorunlu ve sorunlu olabilecek tarım arazilerini tespit etmek, ettirmek ve uygun projeler (Erozyon, drenaj, arazi ıslahı vd.) hazırlamak, hazırlatmak, uygulamak ve uygulatmak,
- cc) İl dahilinde sulamaya acılan alanlarla ilgili kuruluşlarca işbirliği yaparak sulu tarım tekniklerini hazırlanacak bir program içerisinde çiftçilere öğretmek ve yaymak.
- dd) Konusu ile ilgili il yayım programlarını hazırlamak, faydalı bilgiler, broşür, el kitabı, demonstrasyonlar, gösteri ve benzeri yollarla kendi elemanlarına ve çiftçilere ulaştırmak ve tarım teknolojilerine ait yeni bilgilere çiftçilere yayım yoluyla iletmek,
- ee) Örnek çiftçi yetiştirmek gayesi ile çiftçi çocukları, kadınlar ve gençleri için eğitim programları ve projeleri uygulamak
- ff) Diğer mevzuat ve il müdürü tarafından verilecek benzeri görevler yapmak.

Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme şube müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- a) Projeye dayalı olarak kurulacak işletmelere ait kredi taleplerini inceleyerek uygun olanların gerekli proje ve çiftlik geliştirme projelerini hazırlamak,
- b) Tarım arazisinde ekili, dikili bitki alanlarının ve bunların ürünlerinin, taşınır ve taşınmaz çiftçi mallarının korunmasını ve tabii afetlerden zarar gören çiftçilere özel kanunlara göre yardım yapılmasını sağlamak için ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak ve çalışmalara yardımcı olmak,
- c) 14/6/2005 tarihli ve 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu çerçevesindeki uygulamaların yaygınlaştırılmasına yönelik eğitim, yayım ve tanıtım çalışmalarını yapmak.
- ç) Bakanlıkça verilecek yetki çerçevesinde, kooperatifler ve diğer tarımsal örgütlerin ve iştiraklerinin kuruluşlarına izin vermek, izlemek ve denetlemek,
- d) çiftçilerin kooperatif veya birlik şeklinde teşkilatlanmasını ve kooperatifçiliği teşvik etmek, bu amaçla etüt ve projeler hazırlamak, kooperatiflerin kurulması için teknik ve yetkisi dahilinde mali yardımda bulunmak ve denetlemek,
- e) İl dahilindeki çiftçi birlikleri ve ortaklıkları, döner sermaye işletmeler, vakıflar,

tarım ürünlerini isleyen, pazarlayan şirketlerin kurulmasına yol göstermek, yardımcı olmak,

f) Bakanlıkça yürütülen iç ve dış kaynaklı entegre ve münferit bitkisel üretim, hayvancılık ve su ürünleri üretim, değerlendirme, pazarlama ve kırsal kalkınma projelerinin ili ile ilgili kısımlarını uygulamak, uygulatmak, hibelerin zamanında ve amacına uygun olarak kullanılmasını takip ve kontrol etmek,

g) Kırsal kalkınma desteklerinin gerçekleştirilmesi ve kırsal kalkınma programları ile ilgili Bakanlık uygulamaları yönünde faaliyette bulunmak,

ğ) İlde tarımsal mekanizasyon düzeyinin artması için bu konuda Bakanlıkça belirlenmiş esaslar çerçevesinde faaliyette bulunmak,

h) Tarım ürünlerinin islenip değerlendirmesine, pazarlamasına ve bunun için gerekli tesislerin kurdurulmasına yardımcı olacak çalışmaları yapmak, bu konuda üreticileri ve müteşebbisleri yönlendirmek,

ı) Bakanlıkça yürütülen iç ve dış kaynaklı entegre ve münferit bitkisel üretim, hayvancılık ve su ürünleri üretim, değerlendirme, pazarlama ve kırsal kalkınma projelerinin il ile ilgili kısımlarını uygulamak, uygulatmak, hibelerin zamanında ve amacına uygun olarak kullanılmasını takip ve kontrol etmek,

i) Projeler çerçevesinde köylerde istihdam imkanlarını artırmak amacıyla el sanatlarının geliştirilmesini, yayılmasını ve tanıtılmasını sağlayıcı ve mamullerinin pazarlanmasını kolaylaştırıcı tedbirler almak,

j) Konusu ile ilgili il yayım programlarını hazırlamak, faydalı bilgiler, broşür, el kitabı, gösteri ve benzeri yollarla kendi elemanlarına ve çiftçilere ulaştırmak ve tarım teknolojilerine ait yeni bilgilere çiftçilere yayım yoluyla iletmek,

k) Örnek çiftçi yetiştirmek gayesi ile çiftçi çocukları, kadınlar ve gençleri için eğitim programları ve projeleri uygulamak,

l) Diğer mevzuat ve il müdürü tarafından verilecek benzeri görevler yapmak.

Koordinasyon ve Tarımsal Veriler şube müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) İlde çiftçilerin karşılaştığı problemleri araştırma enstitülerine iletmek, çözümlerin çiftçilere iletilmesini sağlamak, ilde görev yapan personelin hizmet içi eğitimlerini koordine etmek,

b) Tarım teknolojisine ait yeni bilgileri çiftçilere yayım araç ve yöntemleriyle intikal ettirmek,

c) araştırma kuruluşları ile doğrudan merkeze bağlı olan benzeri kuruluş ve merkezlerce işbirliği halinde uygulamaya yönelik deneme ve demonstrasyon programlamak ve yürütmek, sonuçlarına göre çiftçilere tavsiyelerde bulunmak.

ç) İlin tarım ürünlerinin ekiliş, verim ve üretimlerini tahmin çalışmalarını yapmak, tarımla ilgili her türlü istatistik bilgilerinin zamanında toplanmasını ve tarımsal envanterin oluşturulmasını ve yayınlanmasını sağlamak,

d) İlin, yatırım ve bütçe tekliflerini yapmak, onaylanan program ve projelerin dağıtımının planlanması, izlenmesi ve harcamalarını konsolide ederek ilgili birime

göndermek,

e) Bakanlığının orta ve uzun vadeli strateji politikaları çerçevesinde çalışmalarını yürütmek ve koordine etmek,

f) Bakanlığın bilişim teknolojileri politikaları, ilke ve hedefleri doğrultusunda; il müdürlüğü görev konularına ait ilde üretilen tüm bilgilere ilişkin tarımsal veri tabanı oluşturmak, istatistik ve dokum çalışması yapmak, tarımsal veri tabanındaki bilgileri Bakanlık merkez birimleri ile hızlı ve sağlıklı bir şekilde paylaşmak, bu münasebetle il müdürlüğü bilişim Teknolojileri Birimi'ni kurmak, İstatistik Veri Ağı (İVA), çiftlik Muhasebe Veri Ağı (ÇMVA) ve diğer istatistik projeleri kapsamında veri ve bilgilerin zamanında toplanmasını ve değerlendirilmesini sağlamak,

g) Ürünler, riskler bölgeler ve işletme ölçekleri itibariyle sağlanacak prim desteğine ilişkin çalışmalar yapmak,

ğ) Tarım sigortaları ile ilgili çalışmaları yürütmek,

h) Hasar tazminat ödemeleri ile ilgili çalışmaları yürütmek,

ı) Afete uğrayan ve durumları 20/6/1977 tarihli ve 2090 sayılı Tabii Afetlerden Zarar gören çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanun çerçevesinde değerlendirilecek kredi verilen çiftçilerin kredi dönüşlerini takip etmek,

i) 2/7/1941 tarihli ve 4081 sayılı çiftçi Mallarının Korunması Hakkındaki Kanunun uygulanmasını sağlamak

j) Küresel iklim değişiklikleri, kuraklık, çölleşme ile ilgili çalışmalar yapmak ve yaptırmak,

k) Entegre İdare ve Kontrol Sistemi ve Coğrafi Bilgi Sistemine (CBS) dayalı çalışmaları yürütmek

l) Diğer mevzuat ve il müdürü tarafından verilecek benzeri görevler yapmak.

İdari ve Mali İşler Şubesi müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümleri çerçevesinde kiralama, satın alma ve benzeri işleri yapmak, temizlik, güvenlik,

aydınlatma, ısınma, bakım, onarım, tasıma ve benzeri hizmetleri yapmak/yaptırmak, b) İl müdürlüğüne ait mevcut binalarının bakım, onarımları ile ihtiyaç duyulan bina ve arazilerin kiralama, satın alma, kamulaştırma gibi işlemlerini yürütmek, 9/11/1983 tarihli ve 2946 sayılı Kamu Konutları Kanunu ve 23/9/1984 tarihli ve 18524 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Konutları Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde tahsis komisyonu oluşturmak, puanlama tahsis ve benzeri işlemleri yürütmek,

c) İl müdürlüğüne ait taşınır ve taşınmazlarına ilişkin işlemleri ilgili mevzuat çerçevesinde yürütmek. Demirbaş ve tüketim malzemelerinin devir, teslim ve benzeri işlemlerini yapmak,

ç) İl müdürlüğünün genel evrak ve arşiv faaliyetlerini düzenlemek ve yürütmek, il teşkilatının personel web sitesini oluşturmak, il teşkilatının görevleriyle ilgili iş ve işlemleri bilgisayar ortamında yapmak ve güncellemeleri takip etmek, Yönetim Bilgi Sistemine ilişkin hizmet ve çalışmaları yapmak,

d) İl müdürlüğü personelinin daha etkin ve verimli hizmet yapabilmesi için hizmetimi

- eğitim programları düzenlemek ve il müdürlüğüne ve Bakanlığımız kuruluşlarına aday olarak açıktan ataması yapılan personelin kuruluşlarla koordinasyonu sağlayarak aday memurların eğitimini yapmak, sonuçlarını Personel Genel müdürlüğüne bildirmek,
- e) İl müdürlüğünün ihtiyaç duyduğu araç, makine, alet ve benzeri araçlar ile bunların yedek parçalarının alımı, dağıtımı, transferini yapmak ve ikmal sistemini oluşturmak, 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanunu ve Taşıt Yönetmeliği çerçevesinde taşıtlar ile ilgili tüm hizmetleri yürütmek,
- f) İl müdürlüğünde iç kontrol sisteminin kurulması ve işletilmesi ile ilgili çalışmaları yapmak ve koordinasyonu sağlamak,
- g) İl müdürlüğü personelinin atama, yer değiştirme, terfi, özlük ve mali hakları ile ilgili tüm iş ve işlemleri yapmak,
- ğ) Sivil savunma, seferberlik hizmetleri, yangından korunma vb konularda mevzuatına uygun faaliyette bulunmak,
- h) Bilgi işlem sisteminin kurulması ve sağlıklı çalışmasını temin etmek,
- ı) İldeki yayın malzemeleri ile ilgili hizmetleri yürütmek,
- i) Diğer mevzuat ve İl müdürü tarafından verilecek benzeri görevleri yapmak.

İlçe Müdürlüğü Teşkilatı

Bakanlık ilçe müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- a) İlçenin kalkınması, çiftçilerin gelir ve hayat seviyelerinin yükselmesi için hizmet ve görev alanına giren konularda program ve projelerin hazırlanması için gerekli bilgileri toplamak ve teklifte bulunmak,
- b) Program ve projelerin ilçeyi ilgilendiren bölümlerini uygulamak ve sonuçlarını değerlendirmek,
- c) Çiftçinin eğitimi için yayım programları hazırlamak ve uygulamasını sağlamak,
- ç) Üst kuruluşlarca hazırlanıp kendilerine intikal ettirilmiş olan örnek çiftlik geliştirme planlarına göre işletme kurulmasına yardımcı olmak,
- d) İlçenin tarım, hayvancılık ve su ürünleri ile ilgili her türlü tarım girdileri ve kredi ihtiyaçlarını tespit ederek il müdürlüğüne bildirmek, temininde yardımcı olmak, dağıtımlarını yapmak,
- e) İlçede bitki ve hayvan sağlığını korumak amacıyla mevzuatında belirtildiği şekilde hastalık ve zararlılarla mücadeleyi sağlamak,
- f) İlçenin tarımla ilgili istatistiklerini üst kuruluşlarca verilen formlara uygun olarak zamanında derlemek ve ilgili yerlere intikal ettirmek,
- g) İlçenin program ve projelere dayalı yıllık bütçe teklifini hazırlayarak zamanında il müdürlüğüne göndermek,
- ğ) Toprak analiz sonuçlarına dayalı gübre kullanımını sağlamak için eğitim çalışmaları yapmak,
- h) Verilen yetki çerçevesinde ilçede denetim faaliyetlerini yürütmek,

- ı) Her türlü hayvan ıslah faaliyetini yürütmek, Bakanlık tarafından uygulamaya konulan kayıt sistemlerine veri girişlerini yapmak ve veri kaydına dayalı destekleme işlemlerini uygulamak,
- i) Kayıt sistemleri veri giriş işlemleri ve sistemlere bağlı destekleme uygulamalarını il müdürlüğü ile koordineli olarak yürütmek,
- j) Yukarıda sayılanlar dışında, mevzuat ile verilen diğer görevler ile kaymakam ve il müdürü tarafından verilecek benzeri görevleri yapmak.

Yöneticilerin sorumlulukları

Bakanlık taşra teşkilatının her kademedeki yöneticileri, görevlerini mevzuata, stratejik plan ve programlara, performans ölçütlerine ve hizmet kalite standartlarına uygun olarak yürütmekten üst kademelere karşı sorumludur.

Belirtilen görev ve hizmetlerin yapılması bakımından ilçe müdürü kaymakama, il müdürüne, bağlı kuruluş müdürleri bağlılıkları Bakanlık Makamı onayı ile belirlenmiş merkez teşkilatı genel müdürüne karşı sorumludur. Söz konusu müdürlükler personeli ise, bağlı olduğu birim amirine ve müdüre karşı sorumludur.

Program ve projeler

(1) Bakanlık taşra teşkilatının çalışmaları, zorunlu haller dışında, hizmet ve görevlerin zaman ve kaynak israfına sebep olmadan sonuçlandırılmasını hedef alan, önceden hazırlanmış ve yetkili mercilerce onaylanmış program ve projelere dayalı olacaktır.

(2) Program ve projeler, esas itibariyle kalkınma planları ve yıllık programları ile Hükümetin genel politikası çerçevesinde Bakanlık tarafından hazırlanır.

(3) Program ve projelerin tetkik ve tasdiki yürürlükteki mevzuata göre yapılır.

(4) Bakanlıkça önceden tespit edilen ilke ve esaslar çerçevesinde hazırlanan illerin yıllık yatırım ve bütçe teklifleri valiliklerce ilgili birimlere gönderilir. İlgili birimler gerekli değerlendirmeyi yaptıktan sonra Strateji Geliştirme Başkanlığına intikal ettirir. Usulüne uygun olarak onaylanan program ve projeler Bakanlıkça valiliklere gönderilir. Valilikler bu program ve projelerin esasını değiştirmeden ilin özellik ve ihtiyaçlarına göre iş ve uygulama programlarını hazırlar ve suretlerini bilgi için ilgili birime ve Bakanlık Strateji Geliştirme Başkanlığına gönderir.

(5) İl ve ilçe seviyesinde mahalli imkânlarla gerçekleştirilebilecek plan, program ve projeler hazırlanabilir.

Çalışma esasları ve personel

(1) taşra teşkilatının çalışma usul ve esaslarına dair diğer hususlar Bakanlıkça çıkarılacak yetki devri ve is bolumu talimatı ile düzenlenir.

(2) Personelin ödül, ceza, tayin, terfi, görevlendirme ve izin gibi hususlar, ilgili mevzuatı çerçevesinde yürütülür.

İller arası ilişkiler

İl sınırlarını tasan hizmet ve faaliyetler veya birden fazla ile hitabeden araştırma, eğitim, üretim, denetim, yatırım ve benzeri faaliyetler Bakanlıkça düzenlenir.

Bakanlıkla yazışmalar

Yazışmalar, Bakan tarafından verilecek yetki devri esasları dahilinde imzalanır.

Araştırma program ve projeleri

Tarım ve tarıma dayalı endüstri, hayvancılık, su ürünleri ve benzeri alanlardaki araştırma program ve projeleri Bakanlık il ve ilçe müdürlükleri ile istişare edilerek araştırma enstitü ve istasyonları tarafından hazırlanır. Gerekli hallerde bu kuruluşlara Bakanlıkça özel araştırma görevi verilebilir.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MERKEZ VE TAŞRA TEŞKLATI İMZA YETKİLERİ VE YETKİ DEVRİ

Bakanlıkça yürütülen hizmetlerin yerine getirilmesi ile ilgili ilkeler aşağıda belirtilmiştir;

a) Bakanlığın bütün hizmetleri ve işlemlerinde, en son karar verme yetkisi Bakanlığa ait olmakla birlikte ilgili yöneticilere, bu Yönergede belirtilen esaslar ve sınırlar içerisinde yetki devri yapılmıştır.

b) Yetkiler; Bakanın belirlediği politika doğrultusunda, hizmete ait faaliyetlerin hızlandırılması ve her kademedeki Bakanlık birimlerinde verimli çalışma ortamının gerçekleştirilmesine imkan verecek şekilde kullanılır.

Bakanlık taşra kuruluşları müdürleri

Bakanlık hizmetlerinin yürütülmesi ile ilgili olarak, il müdürleri, ilçe müdürleri ve kuruluş müdürleri tarafından imzalanacak yazılar aşağıda belirtilmiştir.

a) Döner sermaye işletmelerinde; 4734 sayılı Kamu ihale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu ihaleleri Sözleşme Kanunu hükümlerine göre mal ve hizmet alım ile yapım işleri, 15/6/1984 tarihli ve 84/8213 sayılı BKK ile yürürlüğe giren Döner Sermayeli Kuruluşlar ihale Yönetmeliği hükümlerine göre yapılacak satış işlemi ile ilgili ihaleler ile protokol ve sözleşmeleri.

b) Bakanlığımız genel bütçe ve döner sermaye işletmelerinde kayıtlı hurdaya ayrılmasına veya imhasına karar verilen taşınırlardan genel bütçe için kayıtlı değeri Maliye Bakanlığınca belirlenecek tutar, döner sermaye işletmeleri için Maliye Bakanlığınca belirlenecek tutarın altı katına kadar (altı katı dahil) olan canlı ve cansız taşınırların (taşitlar hariç) terkin Olur'lar.

c) Bakanlığımız genel bütçe ve döner sermaye işletmelerinde stoklarda bulunan varlıklardan taşınır kayıt ve kontrol yetkilisinin kusuru olmadan meydana gelen zayıat, normal fire üstündeki noksanlıklar ile kısmen veya tamamen değer kaybına uğrayanlardan

genel bütçe için kayıtlı değeri Maliye Bakanlığınca belirlenecek tutar, döner sermaye işletmeleri için Maliye Bakanlığınca belirlenecek tutarın on katına kadar olan (on katı dahil) stokların terkin Olur'lar.

ç) Bakanlığımız genel bütçe defterine kayıtlı ve bedeli Maliye Bakanlığınca belirlenen tutar limitinde olan canlı ve cansız taşınırın (taşítlar hariç) tahsis, devir, terkin ve imha Olur'lar.

GÖREV ALANLARI VE ATAMA YAPILACAK GÖREVİN NİTELİğİNE İLİŞKİN KONULAR

2. BÖLÜM

- SOSYOLOJİ
- SOSYOLOJİNİN DİĞER BİLİMLERLE İLİŞKİSİ
- SOSYOLOJİNİN ARAŞTIRMA KONULARI
- BİLİMSEL ARAŞTIRMA İLKELERİ

SOSYOLOJİ

TANIM

Sosyoloji veya toplumbilim; *insanların grup içi davranışlarının bilimsel çalışmasını yapan ve bireylerin belirli davranışlarda bulunmasını etkileyen toplumsal güçleri inceleyen bilim dalıdır. Diğer bir ifade ile sosyoloji; "İnsan toplumlarını bilimsel, sistematik ve eleştirel olarak inceleyen sosyal bir bilimdir"*

Sosyoloji, insanların toplum biçiminde ve gruplar halinde yaşamalarından hareketle insanın gruplar içinde modele uygun örneklemiş, gruba katılan diğer bireyler tarafından paylaşılan tavır ve hareketlerini incelemekte böylece sosyal ilişkilerde aldıkları yer ve rol bakımından insanlarla ilgili bulunmaktadır.

Sosyoloji; *"Belli bir zaman ve mekandaki toplumu ve toplumsal gerçekleri araştıran ve yorumlayan disiplindir."* Bir toplumda sosyal şartların değişmesi, ihtiyaç ve çıkarların da sürekli olarak değiştiğinin göstergesi olarak kabul edilir. Bu ise toplumların örgütlerle ilişkiler ağında sürekli bir değişimin var olduğunu açıkça ortaya koyar. Bu durum bize toplumun değişen ve dinamik bir özellik olduğunu açıkça gösterir.

Sosyoloji; insanların bütün ilişkilerini inceleyip, bu ilişkilerin nasıl yaratılıp korunduğunu ve değiştiğini analiz eder. İnsan ve toplum davranışlarını bilimsel olarak inceler.

Toplumsal olayları bilimsel ilkelere göre sebep-sonuç ilişkisinde inceleyerek genellemelere (toplumsal yasalara) ulaşır. Sosyolojinin pozitif bilim olarak kurulmasında, sanayileşmenin meydana getirdiği hızlı toplumsal değişimler etkili olmuştur.

Genel ifade ile sosyal olayları ve toplumu konu alan sosyoloji, olanı olduğu gibi anlamaya çalışır, olması gereken ile değil var olan ile ilgilenir. Sosyoloji şahıslara ve ideolojilere göre açıklamalarda bulunmaz. Toplumsal gerçekler ve onların bağlı olduğu kural ve kanunlar üzerinde durur.

TARİHÇE

Toplumla ilgili fikir ve düşünceler insanlık tarihi kadar eskidir. Ancak toplumu ve toplumsal olayları bilimsel olarak araştırıp, incelemeyi oldukça yeni bir gelişme olarak değerlendirebiliriz. Bu bağlamda sosyoloji iki yüzyıllık bir geçmişe sahip bir bilim dalıdır.

Bir bilim olarak sosyoloji 19.yy'da özellikle Batı Avrupa toplumlarında meydana gelen önemli siyasi, sosyal, ekonomik ve entelektüel gelişme ve değişmelerin sonucu olarak ortaya çıkmıştır.

Sosyoloji kelimesini ilk defa 1839 yılında Fransız sosyologu ve tarih felsefecisi Auguste Comte kullanmıştır. Daha sonra Comte'ü takip eden Fransız sosyologu E. Durkheim, sosyolojinin konusu, yöntemi ve akademik yaşamda yer alması konusunda önemli çalışmalar yaparak sosyolojinin gerçek anlamda kurulmasını sağlamıştır. Daha sonraki gelişmeler sosyolojinin bütün dünyada giderek daha çok yayılmasına neden olmuştur. Sosyolojiye önemli katkı sağlayan klasik

kurucuları arasında A. Comte, E. Durkheim, K. Marks ve M. Weber önemli isimler arasında yer alır. Türkiye’de sosyolojinin kurucusu ise Ziya Gökalp’dir.

Özellikle Fransız İhtilali ve Sanayi Devrimi sonrası batı toplumlarının yaşadığı problemler ve sorunlar sosyolojinin ana konusunu oluşturmuştur. Diğer taraftan zaman içerisinde sosyal hayatta meydana gelen değişme ve gelişmeler diğer sosyal bilimlerde olduğu gibi sosyolojinin kendi içerisinde birtakım alt disiplinlere ayrılmasına neden olmuştur.

İnsan davranışlarını farklı yönleri ile ele alan bilimler ikiye ayrılır.

1. Doğa Bilimleri:

- Fizik
- Biyoloji
- Kimya

Fizik, Biyoloji, olgular ve olaylar üzerinde yoğunlaşırlar.

2. Sosyal Bilimler:

- Psikoloji
- Sosyal Psikoloji
- Sosyoloji
- Tarih

Bilim adamları olayların nedenlerini ve bunun ortaya çıkardığı sonuçları anlamak, açıklamak, yordamak amacıyla araştırma yaparlar.

BİREY VE TOPLUM

Sosyal davranış başkalarının varlığını dikkate alarak ve de onların varlığı ile etkilenen hareketlerdir. Bu da bize bir bireyin davranışlarının sürekli olarak birey ile toplum arasında gerçekleştiği ilişkiyi gösterir.

Birey ile toplum arasındaki bu ilişki tek taraflı bir ilişki değildir. Bu ilişki karşılıklı bir ilişkidir. Bu ilişkiyi tek taraflı bir yaklaşımla ele alırsak kaçınılmaz olarak yanlış sonuçlara gidebiliriz. İnsanın sosyal davranışları önceden belirlenmiş ve otomatik olarak oluşmuş bir tepkilerden meydana gelmiştir. Çünkü insan kendisini yöneten davranışlarının hesabını verebilen ve de başkalarına karşı sorumluluk taşıyan bir varlıktır. Sosyal hayatta başarılı olmasının yolu yaşadığı toplumu daha iyi kavramaktan geçer. Bu insanın sosyal kişiliğinin gelişmişliğinin belirgin bir işaretidir.

Sosyal kişiliği iyi gelişmiş bir birey; başkalarının yüzeysel görüşlerine göre hareket etmeyen ve onları tekrarlamayan kişi demektir. Bir araştırma duygusuna bir hüküm verme hürriyetine ve verdiği hükme göre harekete geçiş kabiliyetine sahip bir birey demektir.

Sosyal kişiliği gelişmiş bir birey toplumun gelişimi için hayati bir öneme sahiptir. Fikirleri ya da inançları hiç soru sorulmaksızın kabul etmez.

İşte bu medeniyetin ilerlemesinde önemli bir role sahiptir. Çünkü insan ilişkilerinde yaratma ve değişiklik olmasaydı kültür ve medeniyetler varlığını sürdüremezlerdi. Bir toplumda sosyal kişiliği gelişmiş bireylerin sayısı ne kadar çok olursa birey de o oranda topluma dayanır. Bunun sonucunda ise birey topluma yararlı olur.

İnsanın sosyal bir varlık oluşu, toplumun hem bir nedeni ve hem de bir sonucu olarak ortaya çıkar. İnsanların yapısı ve mahiyeti (temel özelliği) onların bir arada yaşamasını gerektirmiş ve böylece toplum hayatı ortaya çıkmıştır. Aynı zamanda toplum yapısı çeşitli türden grupları ve bu grupların organizasyonunu içerir.

Sosyolojik açıdan toplum en büyük, en karmaşık ve en gelişmiş sosyal gruptur. Toplumu bir tür gruplar ağı veya organizasyonu şeklinde ele almak olanaklıdır. Coser'a göre toplum, örgütlü insan grupları arasındaki etkileşim kalıplarına verdiğimiz bir isimdir. Gruplar içinde ve gruplar arasındaki etkileşimin örüntülenmesi veya kalıplaşması toplumsal yaşamın düzenliliğini işaret eder. Oldukça karmaşık toplumlarda bile sosyal yaşamın dikkatli bir gözlemi, toplumsal yaşamda kaos ve kargaşa yerine düzenliliğin olduğunu ortaya koyar. Örneğin; sabahleyin evimizden ayrılıp işimize giderken genellikle içinde yaşadığımız sosyal dünyanın dünkü gibi olacağını umarız veya böyle bir beklenti içinde yaşarız. Bu düşünüş toplumsal yaşamın öngörülebilirliğini de ifade eder. Ancak, sosyal yaşamın bu düzenli yapısı onun şaşırtma, uyumsuzluk, gerilim ve sosyal gruplar arasındaki çeşitli türden anlaşmazlıkları içermemesi anlamına gelmez. Sosyal yaşam bu ve benzeri süreçleri de içermesine rağmen tüm bu süreç ve oluşumlar belirli kural, ilke ve kalıplarla ortaya konur.

Örneğin; işçi ve işverenler arasındaki çatışmalar ve anlaşmazlıklar sendika, grev, lokavt toplu iş sözleşmesi gibi kurum ve örgütlenmelerle düzenlenmiştir. Çatışmaların topluluğun istikrarını bozduğu durumlar genellikle bir değişim durumunu ifade eder. Bu sürecin yöneldiği durum görece de olsa yeni bir denge veya istikrardır.

Toplum kavramı sosyolojide merkezi bir kavramdır. Sosyal grup boyutu kadar diğer boyut ve özellikleri de vardır. Giddens'a göre "toplum belirli bir toprak parçasında yaşayan, ortak bir politik otorite sistemine tabi olan ve çevrelerindeki çeşitli gruplardan (toplum) ayrı bir kimlikleri olduğunun farkında olan bir insan grubudur." Türk toplumu, İngiliz toplumu gibi.

Toplum, insanları belirli bir zamanda ve belli bir mekanda bir araya getirir. Böylece insanlar birbirleriyle insani ilişkiler gerçekleştirirler. Bu mekansal durum, toplumu işlevlerini yerine getirmesine bir temel sağlar.

Toplum, kişiler arasında sistematik ve yeterli iletişim araçları sağlar. Böylece dil ve diğer ortak simgeler yoluyla bireyler birbirlerini anlayabilirler.

Toplum, üyelerinin paylaşım oynadığı ortak davranış örüntülerini koruyup geliştirir. Böylece birey için zaman ve enerji tasarrufu sağlar.

Toplum, statü ve sınıf tabakalaşması sistemi yoluyla her bireyin sosyal yapıda oldukça istikrarlı ve başkalarının tanınabilen bir pozisyona sahip olmasını sağlar

Toplum kavramının çözümlenmesinde kültür ve kurumlar da önemli bir yere sahiptir. Kültür toplum yaşamının kurucu öğelerinden birisini oluşturur. Toplumsal yaşamın çeşitli alanları kültürle bir yapıya bir düzene kavuşur.

Bauman kültürü “yapay düzen kurma işi” olarak tanımlar. Bu yapay düzen insanın toplum halinde yaşamasının zorunlu bir sonucu veya gereği olarak ortaya çıkar ve insan ilişkilerini düzenleme, insanların çeşitli türden ihtiyaçlarını karşılama işlevlerini yerine getirir. Kültür, bu bağlamda insani; insana özgü ve toplumsal bir karaktere sahiptir.

Fichter, kültürü “insan ürünü” olarak değerlendirir.

Sosyolojide kültür kavramı bir grubun (az ya da çok geniş) üyelerinin ortak edinimlerinin bütünü ifade eder. Bu edinimler şeyleri algılamada, yapıları değerlendirmede bilinç dışı ve sürekli referans işlemi görerek, davranışların yönlendirilmesinde etkili olurlar.

Kültürün insan davranışları için referans oluşturması toplumsal açıdan oldukça önemlidir. Bir toplumda bireyler arası ilişkilerin düzenlenerek toplum hayatının meydana geldiği bilinmektedir.

Kültür, sosyal kurumlarla çok sıkı bir ilişki içinde bulunur. Sosyal kurumlarda temel olarak toplum içerisinde bireyler arasındaki sosyal ilişkileri düzenler.

Fichter, kültür ve kurumlar arasındaki ayrımın daha çok analitik olduğunu söyleyerek kültürü toplumdaki kişilerin ortaklaşa paylaştıkları toplam kurumların bileşkesi olarak tanımlar. Aynı sosyoloğa göre, kurum kültürün en geniş parçasını oluşturur. Kültürün en küçük ve indirgenemez temel oluşturucusu yürürlükteki davranış örüntüsüdür.

Sosyal rol, statü ve etkileşim formları ise sosyal kurumların oluşturucuları olarak değerlendirilir. Kültür bünyesinde bir topluma veya gruba ait temel değer, norm ve davranış kalıplarını içerir. Bir toplumun kültürü onun inançları, ahlaki, sanatı, hukuku, dili, gelenek, görenek örf ve adetlerden oluşan karmaşık bir bütündür. Sosyal kurumlar ise düzenlenmiş, tesis edilmiş veya yapılanmış davranış örüntüleri ve bunlardan oluşan sosyal bütünlerdir.

İnsanlar toplumsal yaşam içerisinde gereksinimlerini karşılamak için diğer insanlarla sosyal ilişkilere girerler. Çünkü insanlar gereksinimlerini tek başlarına karşılayamazlar.

Örneğin; beslenmek, giyinmek, evlenmek, güvenlik, sevgi gibi gereksinimlerimiz tek başımıza karşılayamadığımız, diğer insanlarla ilişkiyi içeren sosyal boyutlu ihtiyaçlarımızdır.

Sosyal ilişki ve etkileşimin toplum hayatı için en temel önemi grup oluşumunu, grup yaşamını ve bu yaşamla ilgili yapıları; kalıpları ortaya çıkarmasıdır.

Sosyal ilişki ve etkileşimin bu bağlamda içinde yaşadığımız karmaşık modern toplum da dahil bütün sosyal oluşum ve yapıları ortaya çıkaran temel bir toplumsal süreçtir

SOSYOLOJİK BAKIŞ AÇISI

Sosyoloji, sosyal davranışı açıklamak için kendine özgü bir bakış açısı geliştirmiştir. Bu bakış açısı belli temel öncüllere dayalıdır.

Bunları şöyle ifade edebiliriz:

- İnsanlar sosyal varlıklardır.
- Sosyal davranış öğrenilir.
- Toplum insanların ait olduğu en geniş gruptur.
- İnsanlar tek boyutlu değildir. Bu nedenle sosyal davranış da çok boyutludur.

Sosyolojik bakış açısı sosyolojinin toplumsal olaylara nasıl yaklaştığını, nasıl incelendiğini, sosyolojinin olayları incelemesini diğer sosyal bilimlerden nasıl farklı olduğuyla ilgilidir. Sosyoloji toplumsal bağlam içerisinde sosyal davranışı inceler. Sosyal davranış, bireylerin bir anlam ifade eden ve diğer insanlarla ilişkili davranışlarıdır. Sosyal davranış sosyal ilişki ve etkileşim sonucu oluşur.

Bir sosyolog kişisel koşulların dolaysızlığından kurtulabilen ve daha geniş bağlamda düşünebilen kişidir. Sosyoloji incelenmesi Amerikan yazarı W. Mills'in ünlü bir deyişi olan sosyolojik düşüncüne bağlıdır.

SOSYOLOJİNİN ALT DALLARI

- Ahlâk Sosyolojisi**
- Aile Sosyolojisi**
- Bilgi Sosyolojisi**
- Bilim Sosyolojisi**
- Çalışma Sosyolojisi**
- Çevre Sosyolojisi**
- Din Sosyolojisi**
- Eğitim Sosyolojisi**
- Göç Sosyolojisi**
- Hukuk Sosyolojisi**
- İktisat Sosyolojisi**
- Kent sosyolojisi**
- Köy Sosyolojisi**
- Kurumlar Sosyolojisi**
- Küçük Gruplar Sosyolojisi**
- Kültür Sosyolojisi**
- Sanat Sosyolojisi**
- Sanayi Sosyolojisi**
- Siyaset Sosyolojisi**

Siyaset Sosyolojisi

Siyasetin toplumsal kökenlerini siyasetin toplumla olan ilişkisini yani siyasetin yapısını ve de siyasal olanın sosyal olaya etkilerini inceler. Bu da bize siyaset sosyolojisinin siyasetin görünen

yüzü değil de görünmeyen gizli fonksiyonları üzerine odaklandığını gösterir. Siyasetin grupla arasında yürütüldüğü de göz önünde tutulursa siyaset bilimi ile sosyoloji arasında yakın bir ilişki kurmak zarureti ortaya çıkar. Çünkü sosyoloji grup ve gruplar arası ilişkileri inceleyen bir bilimdir.

Siyaset sosyolojisi, devleti, onun kuruluş ve işleyişini inceler. Yönetme ve yönetilme olayının kurumsallaşma sürecini inceler. Toplumların yapılarıyla siyasal rejimleri arasındaki ilişkileri inceleyerek bir siyasal rejim tipolojisine ulaşmaktadır.

Ekonomi Sosyolojisi

Ekonomik yapı ile sosyal yapı arasındaki ilişkiler, teknoloji, gelir dağılımı, üretim ve tüketim ilişkisi, işbölümü, ulusal düzeyde karar mekanizmaları ve yapısı konularıyla ilgilenir.

Bilgi Sosyolojisi

Uygarlık, kültür, toplum, sınıf, grup tiplerine göre öncelikli bilgi türlerinin ve bilimlerinin araştırılmasıdır.

Sanayi Sosyolojisi

Sanayileşme süreci ve bu sürecin toplumsal değişme üzerindeki etkileri, sanayileşme ve kentleşme ilişkisi, sanayi toplumunun özellikleri sanayi sosyolojisinin inceleme alanına girer.

Kent Sosyolojisi

Modern hayatta giderek karmaşıklaşan kentlerin yapısı, kentleşme olgusu kent sosyolojisinin inceleme alanında yer alır.

Kentlerin oluşumu, kent yaşamının insan ve toplum üzerindeki etkisi, kentlerin doğurduğu sorunlar, kentlerin yerleşim düzeni bu sosyoloji dalının konularındandır.

Köy Sosyolojisi

Hızlı teknolojik değişimler her geçen gün şehirlerde olduğu gibi köylerimizde de maddi ve manevi kültür farklılaşmasına yol açmaktadır. Bu farklılaşma sonucu ortaya çıkan toplumsal hareketliliğin, aile yapısında ve sosyal yapıdaki değişimin belirlenmesinde, bu sürecin çiftçimize ve tarıma yansımalarının tespitinde sosyal bilim araştırmalarına ihtiyaç vardır.

Kırsal kalkınma planlarının belirlenmesinde öncelikle köy ve köylü sorunlarının tespit edilmesi, bunların uzman kişiler tarafından değerlendirilmesi önemlidir. Köy sosyolojisi, kırsal kalkınmada hareket noktasının belirlenmesinde ve kalkınmaya yönelik tekliflerin yapılmasında siyasetçilere önemli veriler hazırlar.

Köy sosyolojisi sahasındaki çalışmaların yoğun olduğu ülkelerde çiftçinin kredi, pazarlama, eğitim gibi sorunların kısa zamanda çözüme kavuştuğu bilinmektedir. Siyasete ve topluma çözüm önerileri sunan sosyologlar, çiftçi ile kuruluşlar arasında bir köprü vazifesi görmektedir.

Günümüzde bu değişimlerin bilimsel veriler ile tespiti uygulamaya konulacak olan projelerin belirlenmesinde ve başarıyla sonuçlanmasında büyük önem taşır. Özellikle büyük yatırımlarda ve yüksek maliyetli projelerde gerçekleştirilecek olan başarı oranı bu araştırmaların önemini daha da artırmaktadır.

Din Sosyolojisi

Sosyolojide din ile ilgili cevaplandırılması gereken sorular dinsel inançların sosyal yapıya etkileri, dinsel hareketlerin ne gibi nedenlerle başladığı araştırma konularıdır. Ayrıca din ve sosyal hayat arasındaki ilişkiler, dinsel roller, örgütlenmeler ve hareketler din sosyolojisinin inceleme alanında yer alır.

Hukuk Sosyolojisi

Hukuk; belirli bir toplumda birey grupların toplumsal ilişkileri ve eylemleri üzerinde normatif, emredici ve yaptırımı yüksek bir etki yapar.

Bir sosyolog açısından hukuk her şeyden önce sosyal bir olgudur. Bir toplumda uyulması gereken hukuk kurallarının belirlenmesinde sosyal yapıyı bilmek, toplumsal değerleri ve normları bilmek kuralların etkinliğinin artırılmasında büyük önem taşır. 19. yüzyılın sonlarında hukuk ve sosyoloji arasındaki ilişkileri saptayan sosyolog E. Durkheim'dir.

Eğitim Sosyolojisi

Ülkenin nüfus yapısının özelliklerine ve toplumsal yapıya uygun, eğitim planlarının ve programlarının uygulanmasında, eğitim stratejilerinin belirlenmesinde araştırmalar yapar.

SOSYOLOJİNİN DİĞER BİLİMLERLE İLİŞKİSİ

Bütün sosyal bilimler sosyal gerçeklik adını verdiğimiz sosyal olay ve olgular üzerinde odaklanır. Ancak her bilim dalının bu olan üzerinde ilgilerinin odak noktaları farklıdır.

SOSYOLOJİ VE İKTİSAT

İktisat en genel anlamda sonsuz insan ihtiyaçlarını sonlu kaynaklarla nasıl karşılanmaya çalışıldığını inceleyen bir bilimdir. Dolayısıyla iktisadın temel amacı insanın maddi ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik faaliyetleri araştırmaktır. Burada şöyle bir ilişki karşımıza çıkar. Bu ilişki birinci derecede insan-madde ilişkisidir. Fakat iktisadi olaylar da bireyle birey, bireyle toplum arasında cereyan ettiği için iktisadi olaylarda aynı zamanda bir sosyal olay olarak görülmelidir.

Çünkü ekonomik olaylar insanları karşılıklı sosyal ilişkide bulunmaya sevk eder. Bu noktada sosyoloji ve ekonomi bilimi arasındaki yakın ilişki ortaya çıkar. Hiçbir ekonomik olay klasik ekonominin soyut teori ve varsayımlarla ele alınıp açıklanamaz. Çünkü bir toplumun düşünce tarihi ve değerleri ekonomik ilişkilerin, kalkınmanın ve gelişmenin üzerinde belirleyici bir role sahiptir.

Bir ülkenin ya da toplumun ekonomik gelişmesinde ya da kalkınmasında toplumsal yapının rolü büyüktür. Bu bize ekonomik aktivitelerin sosyolojik bir bağlamda ele alınırken farklı

ülkelerde ve kültürlerde farklı biçimlerde etkilere sahip olduğunu açıkça gösterir. Yani bir toplumdaki üretim ve tüketim gibi temel konular o toplumun kültürel özelliklerine göre şekil alır.

Ekonomik faaliyetler, üretim, tüketim, bölüşüm ve değişim ilişkilerinden oluşur. Topluma faydalı olmaya yönelik yapılan bu ekonomik faaliyetler toplumsal ilişkilerin büyük bir bölümünü oluşturur ve toplum hayatını önemli derecede etkiler.

SOSYOLOJİ VE PSİKOLOJİ

Psikoloji bir davranış bilimidir. İnsan ve hayvan davranışlarını ele alır. İnsanın zihinsel yapısını ve işleyişini konu edinerek bireyi ön planda tutar.

Psikoloji olayları toplum varlığın bir ögesi gibi ele aldığı yani psikolojik unsurların toplumların yaşama biçimine, örgütlerine ve ideolojilerine olan etkileri bakımından incelendiğinde bu olaylar artık sosyolojinin konusu içerisine girmiştir. Örneğin; Çağdaş sosyolojinin önde gelen isimlerinden P.Sorokin açlığın (besin içgüdüsünün giderilememesinin) sosyal toplumun üzerindeki etkilerini incelemiştir.

- 1- Ona göre açlık besin sağlama yöntemlerinin düzelmesine ve gelişmesine katkı sağlar. Besin içgüdüsünün tatmin edilemediği (örneğin kıtlık geçen yerlerde) bolluk içinde yüzen yerlere doğru göçler başlar.
- 2- Aç toplumlar tok toplumlara saldırır.
- 3- Mülkiyet ve insana saldırı olayları artar.
- 4- Fakir zümrenin zengin zümreye kını artar.
- 5- Hükümetin ekonomi eylemlerine karışması ve denetimi artar.
- 6- Ölüm oranı artmaya doğum oranı da azalmaya baslar.

İşte bir toplumda insanları yeterli derecede beslenmemeleri yani açlık içgüdüsü gibi psikolojik bir olayın toplumun diğer öğelerine etkileri ele alınırsa sosyolojinin konusu olurlar. Bu da bize psikoloji ile sosyoloji arasında da yakın bir ilişkinin var olduğunu gösterir.

SOSYOLOJİ VE SİYASET

Siyasal olaylarla ilgili incelemelerin kökenleri çok eskilere kadar ise de bir bilim olarak siyaset bilimi 19. yüzyılda gelişmeye baslar.

Siyaset Bilimi genel olarak siyaseti toplumsal olay ve olgulardan bağımsız bir biçimde, siyaset teorileri bağlamında ele alır. Daha açık bir ifadeyle siyaset bilimi doğrudan doğruya siyaset teorileri, hükümet biçimleri ve fonksiyonları üzerinde durur.

Siyasi olayın aynı zamanda bir sosyal olay olduğu göz önünde tutulursa siyaset toplumdan bağımsız olarak ele alınamaz. İşte siyaset toplumsal bağlamda ele alan sosyolojinin alt dallarından birisi Siyaset Sosyolojisidir.

SOSYOLOJİ VE TARİH

Tarih, geçmişte yaşanan olayları tek tek belgelere dayanarak, yer ve zaman bildirerek ele alır. Sosyoloji ise tek tek yaşanan tarihsel olayların ortak noktalarından hareketle genellemelere ulaşır.

Tarih, zaman ve mekân içinde meydana gelen somut olayları yeniden meydana çıkarıp, onların yorumları ile uğraşır. Sosyoloji ise zaman ve yer içinde meydana gelen olgu ve olaylardan kader tayin edici olanları ile ilgilenir.

Örneğin, Fransız İhtilali, Kurtuluş Savaşı, İstanbul'un Fethi gibi.

SOSYOLOJİ VE ANTROPOLOJİ

Antropoloji, toplumların ırk yapıları ve kültürleriyle ilgilenir. Kültür bir toplumun yaşayış tarzını belirlediği ve ırkların da toplumsal yaşantıyla ilişkisi olduğu için antropoloji sosyolojiyle yakından ilişkilidir. Antropolojinin kültürle ilgilenen dalına Sosyal (Kültürel) Antropoloji denir. Kültürel Antropoloji kültürü bir bütün olarak inceler.

Antropoloji, bütün hayat tarzını konu alan bir bakış açısı içerisindedir. Sosyoloji ise kültüre bir sistem olarak toplum içinde, toplumun içeriklerinden biri olarak, kültürün toplum sistemleri ile etkileşimi açısı içinde bakar. Toplum içindeki kültür sosyolojinin bir konusudur.

SOSYOLOJİ VE HUKUK

Hukuk, insanlar arası ilişkiyi düzenleyerek toplum düzenini sağlamaya çalışır. Toplumun düzeni sosyolojiyle yakından ilişkilidir.

Hukuk, sosyoloji ile sıkı bir ilişki içindedir. Mesela şahıs hukuku, aile hukuku, miras hukuku, borçlar hukuku, idare hukuku, anayasa hukuku vb. konular toplum olayları ile ilgili olduğundan sosyolojiyi de ilgilendirir.

Toplum değiştiğinde, yeni şartlara göre hukuk kuralları da değişir. Bu değişiklik ister istemez toplumu da etkiler ve değiştirir.

SOSYOLOJİ VE FELSEFE

Felsefe, varlık, bilgi ve değerleri anlamak amacıyla sürdürülen geniş bir araştırma, birleştirici ve bütünleştirici bir açıklama gayretidir. Felsefe bilimin sonuçlarına dayanarak varlık hakkında tümel bir açıklama yapmaya çalışır.

Sosyoloji de insanlık tarihini bir anlama kavuşturmak ve birtakım sosyal bunalımları açıklamak gibi felsefi bir çabadan doğmuştur.

İnsanın sosyal davranışlarını, içinde bulunduğu toplumun sosyal değerlerini yönlendirdiği için, sosyoloji, bu değerleri inceleyen felsefenin verilerinden yararlanmak zorundadır.

SOSYOLOJİ VE COĞRAFYA

Yeryüzü şekilleri, tabiat kaynakları, bitki örtüsü, iklim vs. coğrafyanın konusu olduğu kadar, toplumsal yaşantının da belirleyici unsurlarıdır. Bu sebeple sosyolojiyle ilgilidir.

Sosyolojinin Özellikleri

1. Bireysel problemlerle ilgilenmez, çünkü konusu sosyal olaylardır.
2. Sosyal olayların ortak noktalarından hareketle genellemelere ulaşır.
3. Sosyal olayları çok yönlü ve çok faktörlü olarak sebep-sonuç ilişkisinde (determinizm) inceler.
4. Sosyal olayları toplum bütünlüğü açısından bütüncül bir bakışla ele alır.
5. Olması gerekeni değil, olanı inceler. Böylelikle değer yargılarından bağımsız nesnel sonuçlara ulaşır.
6. Bütün toplumlar için geçerli olabilecek evrensel ilkeler koymaz. Çünkü toplumlar birbirinden her yönden farklıdırlar.
7. En iyi toplum modelini ortaya koymaz, çünkü bulgularını araştırmalara dayandırdığından pozitif bir bilimdir.

Sosyoloji görünenin arkasındakini görüp, anlamaya ve yorumlamaya çalışır.

Toplum içinde farkında olmadığımız sosyal rollerimizi, statümüzü bilinçli bir farkındalıkla algılar.

Bugünden yarına bir projeksiyon yapar.

Gündelik yaşamda insan-toplum ilişkilerini anlayabilmek için değerlendirmelerimizi yaparken mümkün olduğunca objektif olabilmenin yollarını kazandırmak gerekir.

SOSYOLOJİNİN ARAŞTIRMA KONULARI

Toplum ve toplumsal yaşamla ilgili olgular (evlenmek, boşanmak, göç, kentleşme, suç, terör, spor, vs.) toplum hayatını etkileyen her şey sosyolojinin araştırma konusunu oluşturur.

Toplum sosyolojik açıdan sosyal bir gerçekliktir. Ancak bu gerçeklik, fiziksel bir gerçeklik gibi doğrudan algılanan ve deneyimlenen bir gerçeklik değildir. Sosyal gerçeklik insanlar arası ilişki ve etkileşimleri, grup yaşamını, gruplar arası ilişkileri, kültürü, sosyal kurumlar ve tüm bunların insanların sosyal davranışları üzerindeki etkilerini anlatan bir kavramdır.

Bu bağlamda sosyal gerçeklik sosyal davranışlarımızı şekillendiren sosyal bir güç olarak tanımlanabilir. Örneğin; nasıl mevsimler faaliyetlerimizi, giysilerimizi ve yaşamla ilgili seçimlerimizi etkileyebiliyorsa, sosyal gerçeklik de sosyal davranışlarımızı biçimlendirir. Toplum ve toplumsal yaşamla ilgili olgu ve olaylardır. Toplumun yapısı, organizasyonu, değişimi, işleyişi sosyolojinin ilgi alanı içine girer.

Toplumun yapısını keşfetme, toplumdaki grupları bir arada tutan veya onları birbirinden ayıran, uzaklaştıran güçlerin neler olduğunu ortaya koymak, toplumsal yaşamı değiştiren ve dönüştüren koşulları belirlemek, insanlar arası ilişki ve etkileşimlerin yapısı ve işleyişi ile ilgili kural ve ilkeleri ortaya koymak, sosyal davranış toplumsal bağlam içerisinde açıklamak sosyolojinin en temel amaçları arasında yer alır.

İçinde yaşadığımız toplumun ekonomik yapısı, aile düzeni, kültürü, yönetim biçimi, nüfusu, dini, ahlak anlayışı, kültürel değerleri sosyal davranışlarımızı şekillendirir. Örneğin; hangi

partiye oy verdiğimiz, eş seçimimiz, yaptığımız meslek, boş zamanları değerlendirme biçimimiz toplumsal koşullardan etkilenir.

İnsan davranışları üzerinde toplumsal koşulların etkili olması sosyal davranışın çözümlenmesinde, toplum ve toplumsal yaşamla ilgili olgu ve süreçlerin bilinmesini önemli bir hale getirmiştir. Bu çerçevede sosyoloji daha özel olarak sosyal davranışı açıklamayı amaçlar. Sosyal davranış toplumsal bir bağlamı içeren, diğer insanların davranışlarını içeren ve /veya çağrıştıran örgütlü insan eylemleri olarak tanımlanabilir. Örneğin; bir fabrikada çalışan işçilerin veya bir okulda ders anlatan öğretmenlerin davranışları sosyal davranışlardır.

Sosyoloji, sosyal davranışı çözümlmek için sosyal davranışın bağlamını, yine en genel düzeyde toplumu ve onunla ilişkili olgu ve süreçleri dikkate almak durumundadır. Sosyolojiye özgünlüğünü ve önemini kazandıran da budur. Toplumsal çözümlmede toplumsal bakış açısını içermeyen bir sosyoloji anlayışı oldukça etkilidir. Sosyoloji toplumu bütünlük içinde inceleme konusu yaparken ele aldığı konuların şu temel başlıklardan oluştuğu görülür.

- Toplum ve toplumların evrimi
- Sosyal yapı (sosyal olay, olgu, sosyal ilişki, sosyal grup, sosyal tabakalaşma)
- Toplumsal kurumlar (aile, ekonomi, siyaset, din, eğitim)
- Kültür
- Sosyal değişme

Geçen yüzyılda Batı Avrupa toplumlarında meydana gelen büyük değişimler modern toplum denilen değişime açık ve karmaşık bir toplum biçimini ortaya çıkarmıştır. Modern toplum, eski topluma ait birbirinden kopuk toplulukların bütünlüşmesini, gelenek ve dinden kopmayı, bireyleşmeyi, rasyonelleşmeyi, kentleşmeyi, eşitsizliği kapsayan bir dizi süreçle ortaya çıkmıştır. Bu karmaşık toplumu incelemek sosyolojinin konusu haline gelmiştir.

Modern toplumu oluşturan olaylar şunlardır:

1. Ulus devletinin yükselişi
2. Endüstrileşme
3. Kapitalizmin yükselişi
4. Sosyalist ülkelerin ortaya çıkışı
5. Temsili demokrasinin doğuşu
6. Bilim ve teknolojiadaki gelişmeler
7. Kentleşme
8. Kitle iletişim araçlarının gelişimi ve çeşitlenmesi
9. Rönesans
10. Aydınlanma
11. Fransız ve Amerikan devrimleri

SOSYALLEŞME

Bir ferdin (duruma göre bir grubun) üyesi olduğu veya olacağı grup ya da toplumun

kültür, değer ve normlarını öğrenerek o toplumun aktif bir üyesi haline gelmesidir. Başka bir tanıma göre toplum hayatına hazırlanma sürecidir. Bu arada değer ve norm kurallarına değinmekte fayda vardır.

DEĞER

Bir toplumun ya da grubun varlığı, birliği, isleyişi ve devamı için o toplumun çoğunluğu tarafından doğruluğu ve gerekliliği kabul edilen, uyulması gerekli temel ilkelerdir.

NORM

Bireye nerede ve ne şekilde hareket edeceğini gösteren değer yargılarıdır. Normlar değerlerden kaynaklanır, değerlerin uygulanmasına açıklık kazandırır. Sosyalleşme ya da sosyalizasyon olgusu üzere iki kategoride incelenir.

- a- Nesnel (Toplum)
- b- Öznel (Birey)

a-Nesnel Açıdan Sosyalleşme

Toplum kültürü bir kuşaktan diğer kuşağa aktarır ve böylece birey toplumun sosyal hayatının onaylanmış yollarına uyarlar.

Toplum açısından sosyalleşme şu açılardan önemlidir:

- 1- Bir toplumun ya da grubun varlığı, devamı ve işleyişi ancak sosyalizasyon süreciyle gerçekleştirilebilir.
- 2- Toplumun devamı açısından her toplum daha çok genç kuşağın sosyalleşmesine ağırlık verir.
- 3- Toplumun sağlıklı işleyişi açısından her toplum kendisine katılan yeni üyelerini sosyalleştirmek zorundadır.
- 4- Sosyalleşme aynı toplumda bir sosyal kontrol ve dolayısıyla düzeni sağlama rolü oynar.

b-Öznel Açıdan Sosyalleşme

Bireyin çevresine uyarlandığı süreçte bireyde meydana gelen bir öğrenme sürecidir ya da olgusudur.

Sosyalleşmenin bireye yararları:

- 1- Sosyalleşme süreciyle birey planlı ve disiplinli bir çerçevede çeşitli bilgi ve teknikleri kazanır.
- 2- Sosyalleşme sürecinde bireyler sosyal rollerini öğrenir ve bu yolla kendini toplumda daha iyi gerçekleştirme imkânını elde eder.
- 3- Sosyalleşme bireylere ümit verir, gelecek vaat eder.
- 4- Birey ancak sosyalleşme yoluyla kendi bölümünün üyesi haline gelir.

TEMEL ÖZELLİKLERİ

- 1- Sosyalleşme sürecinde yalnızca resmi değerler değil gayri resmi değerlerde normlarda bireylere aktarılır.
- 2- Sosyalleşme yalnızca resmi gruplar değil resmi olmayan gruplar tarafından da yürütülürler.
- 3- Sosyalleşme sürecinde bireylerin nasıl öğrendiğinden ziyade ne öğrendiği önemlidir.
- 4- Sosyalleşme yalnızca belirli kişi ya da gruplara özgü birşey değildir. Geneldir.
- 5- Sosyalleşme süreci sosyalleşmeye uyan tüm bireylerde aynı değildir. Günümüzde toplum ile birey arasında sayısız küçük gruplar vardır. Bunlar sosyalizasyonun temel aygıtlarıdır. Özellikle aile, okul, arkadaş grubu ve kitle iletişim araçları temel sosyalizasyon ajanlarıdır. Sosyalleşme önce aile, okul ve çevre içerisinde devam eder. Birey doğumla beraber bir sosyal kişidir. Ama onun sosyal kişiliği sürekli olarak sosyalleşme yolu ile gelişir.

BİLİMSEL ARAŞTIRMA İLKELERİ

1. Nesnellik (Objektiflik)

Araştırmada, araştırmacının kişisel inançları, çıkarları, alışkanlıkları, beklentileri yer almamalıdır. Bulgular olduğu gibi yer almalıdır. Buna Bilim Ahlakı denir. Araştırmacılar kendi düşüncelerini, beklentilerini işe karıştırmamalıdır. Araştırmacı kendi amaçlarını, alışkanlıklarını, inançlarını olduğu gibi açıkladıktan sonra değerlendirme yapmalıdır.

2. Doğruluk ve Tekrar

Bilimde doğruluk; bilim adamının mutlak gerçeği göstermesi değil, ona mümkün olduğu kadar yaklaşmasıdır. Söylediğini en doğru, anlaşılır şekilde açıklamasıdır.

3. Basitlik ve Açıklık

Araştırmada basitlik ve açıklık esas alınmalıdır. Basitlik ve açıklığın temelinde kavramların açıklanmış olması, kullanılan kavramların diğer kavramlardan farklı olan yönlerinin ortaya konulması gerekir.

4. Sınırlılık

Konu sınırlaması ile konuların karmaşıklığı önlenmiş olur.

BİLİMSEL YÖNTEMDE TAKİP EDİLMESİ GEREKEN AŞAMALAR ARAŞTIRMA SÜRECİ AŞAMALARI

SORUNU TANIMLAMAK

Araştırma için bir konu seçmek.

LİTERATÜRÜ GÖZDEN GEÇİRMEK

Konuyla ilgili varolan araştırmalarla tanışmak.

VARSAYIMI DİLE GETİRMEK

Neyi sınamaya yöneleceksiniz?
Değişkenler arasındaki bağıntı nedir?

BİR ARAŞTIRMA TASARISI SEÇMEK

Bir ya da birkaç araştırma yöntemi seçmek.
(Deney, derleme, gözlem, varolan kaynakların kullanımı)

ARAŞTIRMAYI YÜRÜTMEK

Veri toplamak, bilgiyi kaydetmek.

SONUÇLARI YORUMLAMAK

Toplanan verilerin içermelerini işlemek.

ARAŞTIRMA BULGULARINI BİLDİRMEK

Anlamı ne, daha önceki bulgularla bağlantısı ne?
Bulgularınız daha geniş bir akademik çevrede tartışılmış ve tescil edilmiştir.
Belki de daha sonraki bir araştırmanın başlamasına yol açmıştır.

BİLİMLERİN KULLANDIĞI YÖNTEMLER

Yöntem takip edilen yol demektir. Sosyolojinin yöntemleri konusu olan toplumu incelemek için takip ettiği yollardan oluşur.

Prof.Dr. Server TANILLI kullanılan yöntem konusunda “Yöntem, gerçeğin ya da doğrunun araştırılmasında tutulan yoldur; bilim adamı kuşkuyla başlar ise elde ettiği sonucun da göreliliğinin bilincindedir.” der.

Bertrand RUSSELL “Bilim gözlem yoluyla, gözleme dayanan akıl yürütme yoluyla, önce evrendeki tek tek olguları, sonra bu olguları birbirine bağlayan yasaları bulma, böylece gelecekteki olayların da önceden bilinmelerini sağlama çabasıdır.” şeklinde düşüncelerini ifade eder.

Bilimin birbirini izleyen üç amacı vardır. Bunlar, konusuna giren olguları tanımlamak, olgular arasında nedensellik ilişkileri kurmak, bu ilişkileri genelleyip yasalar biçimine dönüştürmektir.

Sosyologlar; verileri toplar, verileri analiz eder, gözlem yapar, kayıtlarını tutar ve sonuçta da kesin doğru bilgilere ulaşır.

Genel olarak bilimler, metot olarak tek tek olaylardan genel yargılara ulaşılması şeklinde gerçekleşen tümevarımı veya genel yargıları tek tek olaylarda sınama olan tümdengelimini kullanırlar.

Sosyoloji de bir bilim olarak bu iki metodu araştırmalarında kullanır. Ancak sosyolojinin inceleme sahası geniş olduğundan gerek tümevarımda, gerekse tümdengelimde örneklem alma önemlidir.

Örneklem alma, inceleme alanı geniş olduğunda, inceleme alanını temsil edebilecek örnekleri alınarak, araştırmaların bu örnekler üzerinde yapılmasını ve sonuçların da bütüne genellenmesini ifade eder.

Tümevarım (endüksiyon): Tek tek olaylardan hareketle genel ilkelere ulaşma metoduna tümevarım denir. Örneklem alma, araştırmanın konusunu oluşturan bütünün tüm özelliklerini yansıtan bir bölümün seçilmesidir.

Tümdengelim (dedüksiyon): Genel ifadelerden özel ifade çıkarma metoduna tümdengelim denir. Bütün için doğru olan karar veya ilke, o grubun sınırları içinde kalan bir parça için de doğrudur.

Birleştirici Metot: Bilgilerin sınıflandırılmasına ve sistemleştirilmesine hizmet eder. Sınıflandırma ve sistemleştirmenin amacı bilgiler arasındaki bağlantıyı kurmaktır.

Durkheim'in Metot Anlayışı

Sosyolojinin pozitif bilim olarak kurulmasını sağlayan Durkheim'in metot anlayışı şöyledir:

- Sosyal olaylar bir eşya gibi alınmalıdır. Bu durumda toplumsal bilinç işe karışmayacağından objektif olunabilir.
- Sosyal olaylar, sosyal olaylarla açıklanmalıdır. Toplumsal bilincin canlı olduğu günlerde (bayram, tören gibi) intiharların az olduğu gibi sosyal olayın sebebi yine başka bir sosyal olaydır.
- Sosyal olaylarda normallik ve anormallik ölçüsü toplumdur. Toplum çoğunluğunda yaygın olan şey normaldir. Buna göre boşanmanın yasak olduğu bir toplumda bir kişinin boşanması anormaldir.

Sosyolojide diğer bilimlerde olduğu gibi sosyal olaylar arasındaki sebep-sonuç ilişkisini ortaya konulması, sırayla gözlem, hipotez, sınamaya ve genellemelere ulaşma şeklinde gerçekleşir.

Örneğin, traktörün köy hayatı üzerindeki etkisini belirlemek isteyen bir araştırmacı hipotezini (varsayım) oluşturmak için öncelikle köy hayatını gözlemlemiş olması gerekir. Bu gözlemlerine dayanarak oluşturduğu hipotezinin, traktörün köylerde kullanılmaya başlanmasından sonra doğrulanıp doğrulanmadığını sınar. Doğrulanması halinde traktörün köy hayatını etkilemesi konusunda bilimsel yargılara ulaşır.

SOSYOLOJİK ARAŞTIRMALARDA KULLANILAN VERİ TOPLAMA TEKNİKLERİ

Toplumbilimcilerin, [soru formları](#) veya toplumsal yöntemler [araştırma anketi](#), [görüşmeler](#), [katılımcı gözlem](#), [istatistik](#) araştırması, değerlendirme araştırması ve test, anket vb. belge tabanlı değerlendirme gibi çalışmaları içeren kuramsal olmayan bulguları bir araya getirmek için kullandığı teknikler.

GÖZLEM

Toplumsal olayların oluş halinde iken amaçlı olarak izlenmesidir. Bu gözlem katılımlı ya da katılımsız olabilir. Örneğin, bir köye ilk defa araba yolu yapılmasından sonra köy yaşantısında meydana gelecek olan değişmelerin gözlenmesi gibi.

Bir ya da birden fazla kişinin, gerçek hayat içinde meydana gelen sosyal olayları bir plan dâhilinde izlemeleri ve kaydetmeleri şeklinde gerçekleşir. Katılımlı ve katılımsız gözlem olarak ikiye ayrılır.

Katılımlı gözlemlerde araştırmacı sosyal ortama katılır ve o ortamın bir üyesi olarak gözlemlerini yürütür.

Katılımsız gözlemlerde ise araştırmacı, dışarıdan, bir yabancı gibi incelemelerini sürdürür.

ANKET

Toplumsal olaylar hakkında bireylerin görüşlerini öğrenmek için önceden hazırlanarak kâğıda dökülmüş soruların soru formu halinde uygulanması esasına dayanır. Köy yolunun yapılmasından sonra köylülerin bu konudaki düşünceleri anket yapılarak saptanabilir.

Böylece bir toplumun ya da bir toplumsal grubun herhangi bir konu ile ilgili amaçlarını, düşüncelerini, kanılarını, davranışlarını düzenli olarak ortaya koymak üzere yapılan araştırmadır.

Evren ve bu evrenden örneklem seçimi, anket sorularının hazırlanması ve cevapların sayılara dökülmesi önemlidir.

Örneğin, lise öğrencilerinin boş zamanlarını değerlendirme biçimlerine ilişkin soru cevaplarla anket uygulaması.

ÖRNEK OLAY

Belirli kişileri ve dokümanların incelenmesi söz konusudur. Özellikle kriminolojide çok kullanılır.

Bu yöntemle; bir kişinin, bir grubun veya bir milletin hayatındaki bir olay, bir görüş sınanabilir.

SOSYOMETRİ

Sosyal bilimlerde çok sık başvurulan önemli bir araştırma tekniğidir.

Küçük gruplarda grup bireyleri arasındaki duygusal yakınlaşma derecesini (sevme, nefret etme gibi) belirlemeye yarayan bir araştırma tekniğidir.

İş yeri, arkadaşlık, türlü dernekler, okul sınıfları gibi küçük toplumsal gruplar içindeki üyeler arası ilişkileri ölçen ve tasvir etmeye yönelik bir sayısal inceleme yoludur.

İlk olarak Moreno (1892-1974) tarafından, ruhsal sorunlara karşı grup tedavisi yöntemi olarak geliştirilmiş, daha sonra genel olarak grup içi ilişkilerin incelenmesinde kullanılmıştır. Bir grubun üyelerine birbirlerine karşı hissettiklerini sormak temeline dayanır. Bu testlerin amacı insanların birbirine karşı katıldıkları grubun üyeleri olarak hissettikleri uygunluk ve çatışma duygularını keşfetmektir. Sonuç, "sosyogram" denilen şema ya da grafiklerle gösterilmektedir.

MONOGRAFİ

Herhangi bir toplumsal birimi, planlı bir biçimde ve bütün ayrıntılarıyla incelemektir.

Sınırları belirlenmiş bir konunun derinlenmesine araştırılmasına monografi denir. Köye yol yapıldıktan sonra, köy hayatının her yönüyle derinlenmesine incelenmesi monografiye girer, ilk monografi çalışmalarını Fransız Le Play başlatmış ve ilk kez "işçi aileleri" üzerinde monografi çalışmaları yapmıştır.

Monografi tekniğini ilk kez uygulayan Fransız sosyoloğu Le Play'dir. Le Play, Fransız maden işçilerinin yaşamını maddi ve manevi açıdan araştırmıştır.

KARŞILAŞTIRMALI (MUKAYESELİ) METOT

Belirli olayların ortaya çıkmasında ve gelişmesinde etkili olan fonksiyonel faktörleri sınıflandırmayı ve açıklamayı hedef alan bir araştırma metodunu ifade için kullanılan genel bir terimdir.

Toplumsal ve tarihsel verilerin karşılaştırmalı metotla incelenmesi, eski zamanlardan beri bilinmekteydi. Nitekim İbni Haldun ve Montesquieu'nün çalışmalarının modern sosyolojinin öncüleri olmaları, sosyolojinin gelişmesinde bu metodu kullanmanın ne kadar merkezi bir rolü olduğunu gösterir. Karşılaştırmalı metot, XIX. yüzyılın ikinci yarısında, sosyal hadiselerle uygulandı. XVIII. yüzyıl sonunda tabiat bilimlerinde görülen ilerlemeler sayesinde, bu metodun sözü edilen bilimlere başarıyla uygulanması, Auguste Comte'u etkilemişti. Onun için Comte, sosyal hadiseleri incelemekteki önemli rolü dolayısıyla, karşılaştırmalı metodun sosyolojiye uygulanmasında ısrar etti.

Karşılaştırmalı metot, aynı çağda yaşayan, fakat birbirinden büsbütün bağımsız insan topluluklarının durumlarının akılcı yoldan karşılaştırılmasını içerir.

İbni Haldun Mukaddimesinde karşılaştırmalı metodu kullanmanın zorunluluğu üzerinde durmuş, ancak geçmişle bugünün karşılaştırılmasında aşırılığa gidilmeyip, bu hususta ihtiyatlı olunması üzerinde durarak bunun gerekliliğinden bahsetmiştir.

Karşılaştırmalı metot, uzun süre sosyoloji denince ilk akla gelen tek metot olmuştur. Metot, önceleri evrimci sosyologlarca kullanılmışsa da, bu onun sadece evrimci bakış açısına has bir metot olduğu anlamına gelmez. Sosyolojik Metodun Kuralları adlı eserin sahibi Durkheim de bu metodun önemini belirtir.

Durkheim sosyolojik açıklamanın, nedenleri ortaya koyabilen açıklamaların yapılmasına bağlı olduğunu ifade ettikten sonra, bir sosyal hadisenin bir diğerinin nedeni olduğunu gösterebilmek için hadiselerin her ikisinin de, aynı anda meydana gelip gelmediklerine bakmak gerektiğini söyler. Tabiat bilimlerinin çoğunda, nedensellik ilişkisinin tespitinde deney metodundan yararlanır. Sosyolojide deney yapma imkânı olmadığı için, Durkheim, dolaylı deney metodundan yararlanmak gerektiğini ifade eder. Bu dolaylı deney yolu, karşılaştırmalı metottur.

Sosyal olaylar arasında nedensellik ilişkisinin kesin olarak tespiti mümkün olmasa bile, en azından şurası bir gerçektir ki, sistematik karşılaştırmalar da bazı toplumsal olayların sık sık birlikte veya belirli bir öncelik sırası içinde oluştuklarını tespit edebildikleri ölçüde aydınlatıcı ve açıklayıcı olmaktadır.

Olay İnceleme

Toplumsal yaşantıda belirleyici bir etkide bulunan bir toplumsal olayın incelenmesi esasına dayanır. Örneğin geçmiş dönemde yapılan bir ihtilâlin toplumsal yaşantıyı ne yönde etkilediğinin belirlenmesi gibi.

İstatistik

Diğer araştırma tekniklerinden elde edilen bilgilerin sayılarla ifade edilerek yorumlanması esasına dayanır. Örneğin, köylüler üzerinde yaptığımız bir anketin sonuçlarına göre ilk defa köylere yapılan otomobil yolu için köylülerin olumlu ve olumsuz görüşlerini sayılarla yorumlayabiliriz.

Gün geçtikçe yeniden yapılanan ve farklılaşan dünyada bu yapıların çözümlenmesi ve bilimsel verilerle tespiti sosyolojiyi önemli bir sosyal alan haline getiriyor.